

รายงานผลการศึกษา
เรื่อง การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research)
สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

โดย
นายสุทิน ปุณทริกภักดี

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์
สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

บทคัดย่อ

รายงานผลการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการแบบ CIPP Model มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 และ ติดตามคุณภาพประสิทธิผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการฯ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ในลักษณะของการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ บุคลากรของสถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติที่เข้าร่วมการอบรมโครงการฯ จำนวน 25 คน ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามเชิงปริมาณและ การสนทนากลุ่ม (Focus group) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเชิงปริมาณ ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนคำถามปลายเปิดและ การสนทนากลุ่ม (Focus group) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้เทคนิค วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนา มีผลการศึกษาดังนี้

1.ผลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณที่สอบถามผู้เข้าอบรมฯ

กิจกรรมที่จะต้องนำมาพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้แก่

การสนับสนุนอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรมยังไม่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 S.D. 1.29 การทำวิจัยไม่ควรทำ 1 เรื่อง/1คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 S.D. 1.33

2.ผลวิจัยที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผลงานวิจัยนำมาใช้ต่อ 9 เรื่อง จาก 14 เรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 64.29 ผลลัพธ์ที่ได้ ผู้รับบริการได้รับบริการที่ดีขึ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้น สามารถลดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดจากการทำงาน เป็นแหล่งศึกษาดูงาน สิ่งที่ทำให้การทำ R 2 R บรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ระบบพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา การสร้างแรงจูงใจ การจัดตลาดนัดวิชาการ

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานดังนี้

คณะกรรมการพัฒนาวิชาการของสถาบันฯ (กพว.) ควรมีบทบาทในการวางแผนกรอบเนื้อหาทิศทางการทำ R2R ที่เน้นไปกับเนื้อหาและ สร้างทีมพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาการวิจัย สถาบันฯควรสนับสนุนอุปกรณ์ทำวิจัยให้เพียงพอ ทำแผนรองรับการนำผลงาน R2R มาใช้ประโยชน์ กำหนดนโยบายให้มีผลงาน R2R กลุ่มละ 1 เรื่อง/ปี

การจัดทำรายงานผลการศึกษา เรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 คงไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก หัวหน้ากลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ ตลอดจนผู้ทรงความรู้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี รวมถึงบุคลากรของ ศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง และ กลุ่มอำนวยการ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาหวังให้เกิดประโยชน์ต่อ คณะกรรมการพัฒนาวิชาการ สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กลุ่มวิจัย นวัตกรรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่จะนำเอาผลการศึกษาค้นคว้าไปปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยให้ดียิ่งขึ้นและ ผู้ที่สนใจในการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยในการที่จะนำเอาผลการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลประกอบในการทำงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยในหน่วยงานของท่าน คุณความดีของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่บุพการี ครูบาอาจารย์ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นแรงสำคัญช่วยให้ผลงานชิ้นนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุทิน ปุณฺทริกภักดิ์
ผู้จัดทำ

ค

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

ก

กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค-ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1-5
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
3. ขอบเขตของการวิจัย	6-7
4. กรอบแนวคิดการวิจัย	7
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
6. คำนิยามปฏิบัติการ	9
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	10
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัย R2R	
2.1 ความหมายของงานวิจัยแบบ R2R	11
2.2 องค์ประกอบที่สำคัญของ R2R	11
2.3 ระเบียบวิธีวิจัย	11
2.4 ผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบ R2R	12
2.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จและความยั่งยืน ของ R2R	12
สารบัญ(ต่อ)	
	หน้า
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล	
3.1 ความหมายของการประเมิน	12
3.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	13
3.3 รูปแบบการประเมิน	14-24
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24-33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	

1. ประชากร	34
2. ตัวแปรที่ศึกษา	34-35
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35-36
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	36
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	36-37
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ	38-49
ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group)	50-53
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ	
1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
2. ประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561	54-56
3. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน พัฒนางานประจำสู่งานวิจัยสถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ	56-57
	ง
สารบัญญ(ต่อ)	
	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะ (ต่อ)	
ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group)	
1. แนวคำถามข้อที่ 1	57
2. แนวคำถามข้อที่ 2	58
3. แนวคำถามข้อที่ 3	59
4. แนวคำถามข้อที่ 4	59-60
อภิปรายผลการวิจัย	60
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	61-62
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม	63-64

จ

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 รายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย(Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561	4-5
4.1 แสดงผลของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของ สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	38-39
4.2 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการ พัฒนางาน ประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนา อนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ภาพรวม	40
4.3 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำ สู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็ก แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านบริบท (Context)	41-42
4.4 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย	43

(Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	
4.5 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย	45-46
(Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการด้านกระบวนการ (Process)	
4.6 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย	47
(Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านผลผลิต (Product)	

ฉ

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย	8
(Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561	
2.1 โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสสค	17
2.2 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin)	21
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป	22

บทที่ 1 บทนำ

1.ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556 – 2561 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตในการดำเนินงานต่างๆ บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ เน้นการทำงานที่สร้างคุณค่าในการปฏิบัติงานและ การพัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรในองค์กร สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของ กพร. ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นสถาบันต้นแบบด้านการพัฒนาอานามัยเด็กแรกเกิด – 5 ปี แบบองค์รวม (Holistic Health) ระดับประเทศในปี 2564” โดยมีพันธกิจได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้/ถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย/เป็นศูนย์การเรียนรู้และอ้างอิงด้านส่งเสริมพัฒนาอานามัยเด็กแรกเกิด – 5 ปี การที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้หน่วยงานจะต้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างบรรยากาศการทำงาน สนับสนุน ให้บุคลากรทุกระดับ ทั้งสายงานวิชาการ และสายงานด้านการสนับสนุนงานวิชาการ ผลิตองค์ความรู้ ผลงานวิจัย และ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับองค์กร การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556 – 2561 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เนื่องจาก การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการอย่างเป็นระบบของผู้ปฏิบัติงานในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางาน โดยมีผลลัพธ์เป็นการพัฒนาตนเอง และ หน่วยงาน เป็นการใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือคนทำงานประจำมีโอกาสคิดทดลองและตั้งโจทย์ขึ้นแล้วนำมาทดลองเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของคนทำงาน ผลิตผลงาน เชิงวิจัยออกมาได้ แล้วนำไปใช้ พัฒนางานประจำให้ดีขึ้นทำให้ความจำเจของงานประจำหายไป กลายเป็นความท้าทาย ความสนุกที่ได้คิดค้นวิธีการสร้างความรู้เล็กๆ ที่เป็นความรู้ใหม่ๆ มาทำประโยชน์ต่อองค์กร เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ตัวเองทำ วิจัย พานิช ได้อธิบายถึง การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) ดังนี้ (1) เป็นกระบวนการของการทำวิจัยจากการทำงานที่ได้แสดงถึงการพัฒนางานประจำและทำให้บุคลากรได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและแก้ไขปัญหาได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะของ บุคลากร ทีมงานและ ความสามารถที่จะทำให้มีการบรรลุเป้าหมายขององค์กร (2) เป็นเครื่องมือพัฒนาทั้งคนและงานในเวลาเดียวกัน เมื่อบุคคลเจอปัญหาและพวกเขาจะค้นหาคำตอบจากการประยุกต์การทำวิจัยเพื่อเป็นการหาทางแก้ไข (3) เป็นตัวกระตุ้นคนให้คิดและพยายามหาข้อมูลหรือรายละเอียดในการแก้ไขปัญหา (4) ทำให้บุคลากรที่ทำงานประจำคิดและนำไปสู่ความพึงพอใจและความร่วมมือกันของ บุคลากร ดังนั้นการศึกษาของวิจารณ์ พานิช ได้สนับสนุนการนำการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) เป็นเครื่องมือของการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนางาน

สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติโดย กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติให้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาวิชาการของสถาบันฯ เห็นถึงความสำคัญของ การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและองค์กร จึงได้จัดทำโครงการ “พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561” โดยคาดหวังให้เป็นการสร้างพื้นฐานในการทำงานวิจัยให้กับบุคลากรของสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติเพื่อการต่อยอดในการทำงานวิจัยเชิงวิชาการ และสร้าง

นวัตกรรม ภาพรวมระดับประเทศต่อไป การดำเนินงานกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ให้มีความรู้ในการทำงานวิจัยขั้นพื้นฐานสามารถตั้งคำถามการวิจัยและกำหนดหัวข้อการวิจัยได้และ เพื่อนำการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research : R2R) มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนางานประจำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนทั้งสิ้น 25 คน ประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยงเด็ก นักวิชาการศึกษา จาก ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง จำนวน 10 คน จาก ศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ จำนวน 10 คน บุคลากรจากกลุ่มอำนวยการ จำนวน 5 คน การดำเนินงานโครงการกำหนดให้มีการฝึกอบรม สถานที่จัดฝึกอบรม ณ ห้องประชุม สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ อาคารที่ปิงกรการณมิตร ชั้น 2 วิทยาการในการฝึกอบรมได้แก่ ดร.มาศโมฬี จิตวิริยธรรม จาก ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมทีมวิทยากรผู้ช่วย โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by doing) ประกอบด้วย

1. รูปแบบการบรรยายของวิทยากรจะมีการบรรยายในชั้นเรียน และมอบหมายงานให้ผู้เข้ารับการอบรมนำไปดำเนินการและให้นำมาเสนอในชั้นเรียนให้ทีมวิทยากรวิพากษ์ปรับแก้ไข
2. กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีผลงานวิจัยส่งหลังสิ้นสุดการอบรมจะเป็นผลงานที่ทำแบบเดี่ยวหรือผลงานที่ทำแบบกลุ่ม
3. กำหนดให้มีทีมพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยหลังจากผู้เข้ารับการอบรมเลือกหัวข้อวิจัยได้แล้วและเริ่มดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการวิจัย
4. กำหนดให้มีการจัดตลาดนัดวิชาการเพื่อเป็นเวทีให้ผู้เข้ารับการอบรม นำเสนอผลงานวิจัยให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงผลงานในการอบรมครั้งสุดท้าย

ระยะเวลาการอบรม จำนวน 4 เดือนตั้งแต่ เดือน ธันวาคม 2560 ถึง เดือน มีนาคม 2561 กำหนดการอบรมแบ่งเป็น จำนวน 6 ครั้ง โดยมีรายละเอียดการอบรมในแต่ละครั้งดังต่อไปนี้

1. ครั้งที่ 1 : วันที่ 15 ธันวาคม 2560 หัวข้อการอบรมได้แก่

- การบรรยาย R2R คืออะไร ทำไมต้อง R2R
  - การบรรยาย หัวข้อการค้นหาค้นหาปัญหา กำหนดหัวข้อความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- กรอบแนวคิดการวิจัย
- การกำหนดวัตถุประสงค์ สมมุติฐาน ตัวแปร
  - การออกแบบวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการกำหนดกรอบการวิจัยโดยใช้ PICO Model นำเสนอในการอบรมครั้งต่อไป PICO Model ประกอบด้วย

P : (People /Problem) : ประชากร/ปัญหา

I : (Intervention) : สิ่งที่ต้องการศึกษา

C : (Control or Comparison) : ปัจจัยเปรียบเทียบ

O : (Outcome) : ผลลัพธ์ที่สนใจ

2. ครั้งที่ 2 : วันที่ 20 ธันวาคม 2560 หัวข้อการอบรมได้แก่

- ติดตามงานที่มอบหมายในการประชุมครั้งที่ 1 กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอ PICO โดยทีมวิทยากรให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
- บรรยาย หัวข้อ การสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

- มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมไปดำเนินการกำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

3. ครั้งที่ 3 : วันที่ 27 ธันวาคม 2560 หัวข้อการอบรมได้แก่

- ติดตามงานที่มอบหมายในการประชุมครั้งที่ 2 โดยให้ผู้เข้าอบรมนำเสนอเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยทีมวิทยากรให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในชั้นเรียน โดยมีทีมวิทยากร ประจำกลุ่ม ให้คำปรึกษาชี้แนะ

- มอบหมายให้แต่ละกลุ่มนำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นทางสถิติโดยมอบหมายให้ทีมที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข จนเครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้ดำเนินการเก็บข้อมูลเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2562 และมอบหมายให้มานำเสนอ ปัญหา อุปสรรคในการเก็บข้อมูลในการอบรมในครั้งถัดไป

4. ครั้งที่ 4 : วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561 หัวข้อการอบรมได้แก่

- การนำเสนอปัญหา อุปสรรคในการเก็บข้อมูล ทีมวิทยากรให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน
- การบรรยายหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล
- ฝึกปฏิบัติและแลกเปลี่ยน หัวข้อ สถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่
- บรรยายหัวข้อการเขียนรายงานการวิจัย
- มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรม ไปเก็บข้อมูลให้เสร็จและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นรายงานการวิจัยมานำเสนอในการ อบรม ครั้งถัดไป โดยทีมที่ปรึกษาให้คำแนะนำตลอดการดำเนินการ

5. ครั้งที่ 5 : วันที่ 2 มีนาคม 2561 หัวข้อการอบรมได้แก่

- ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอรายงานการวิจัยให้ทีมวิทยากรพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขการเขียนรายงานให้มีความสมบูรณ์
- มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการจัดทำผลงานการวิจัยเป็นโปสเตอร์ และ เตรียมนำเสนอผลงานในเวทีตลาดนัดวิชาการในการอบรมครั้งที่ 6 ในรูปแบบ โปสเตอร์

6. ครั้งที่ 6 : วันที่ 16 มีนาคม 2561 หัวข้อการอบรมได้แก่

- จัดตลาดนัดวิชาการกำหนดรูปแบบเหมือนการประชุมวิชาการ ให้มีการจัดบอร์ดโปสเตอร์นำเสนอผลงาน มีการประกวดตัดสินให้รางวัลผลงานวิจัย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจาก สำนักงานผู้ทรงคุณวุฒิ กรมอนามัยและ ทีมวิทยากรจากศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นกรรมการในการพิจารณาตัดสินผลงานวิจัยของผู้เข้ารับการอบรม การตรวจให้คะแนนของคณะกรรมการ ดำเนินการโดยคณะกรรมการเดินชมบอร์ดโปสเตอร์และให้เจ้าของผลงานวิจัยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยให้คณะกรรมการรับทราบ ใช้เวลาในการนำเสนอผลงานวิจัย เรื่องละ 5 นาที หลังจากนั้นกรรมการจะให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และกรอกคะแนนลงในแบบฟอร์มการให้คะแนน ซึ่ง คณะกรรมการจะดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้จนครบทุกผลงาน หลังจากนั้นทีมงานผู้จัดการอบรมดำเนินการรวบรวมคะแนนของกรรมการแต่ละท่านเพื่อหาผู้ที่มีผลงานโดดเด่น ลำดับ 1-3 และกำหนดให้มีการประกาศผลการตัดสินของคณะกรรมการพร้อมมอบรางวัล โดยมีผลงานวิจัยทั้งหมดที่มานำเสนอในเวทีตลาดนัดวิชาการครั้งนี้ จำนวน 14 เรื่อง ตามตารางที่ 1.1 รายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

ตารางที่1.1 รายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

ลำดับ	เรื่อง	เจ้าของผลงาน
1	ศึกษารูปแบบวิธีที่มีผลให้เด็กกลุ่ม 3 ศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ เข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง	-นางสาวสุธาสินี ชัยสุวรรณ -นางรัชนี พูนสุข
2	ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษะในเด็กปฐมวัย	- นางสาวมานิ เนกขัมม์
3	ศึกษาผลการจัดชุดแพคเกจความรู้อาหารและโภชนาการเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและทุพโภชนาการ	- นางสาวรัศมีแสง นาคอ่อน
4	ศึกษาทัศนคติของครูผู้ดูแลเด็กต่อกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยกับน้ำสำหรับเด็กปฐมวัย(อายุ 3 เดือน – 3 ปี) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	นางพรทิพย์ วรวิชัย
5	ศึกษาการแก้ไขปัญหาการสับเปลี่ยนเสื้อผ้าของเด็กศูนย์วัลลภไทยเหนือ	- นางสาวน้ำเพชร เกิดคล้าย - นางสาวศรัญญา เทศกระติก
6	ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยืมเงินทดรองราชการก่อนและหลังนำแบบฟอร์ม Check list มาใช้	- นางสาวนิภาภรณ์ ทองดี - นางสาวศิริประภา สายสวาท

ตารางที่1.1 รายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 (ต่อ)

ลำดับ	เรื่อง	เจ้าของผลงาน
7	ศึกษาผลการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่	- นางสาวชานิกา เจริญรัตน์
8	การส่งเสริมทักษะด้าน การพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 3 เดือน ถึง 1ปี	- นางเบญจวรรณ วงศ์ใหญ่ - นางสาวชล ศรีทวีภาค
9	การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 1ปี – 2 ปี	- นางสุปัญญา กุลโสพล -นางจันทกานต์ ธงชัย
10	การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 2 – 3 ปี	- นางสาวสนา กองพุด - นางโสภา คร่ำมา
11	ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	นางอรัญญา ทับน้อย
12	ศึกษากระบวนการให้บริการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่	- นางสาวอนัญญา รักปัญญา - นางสาววิมล หมวกแสง
13	ศึกษาความรู้ ทัศนคติความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมโรคมือเท้าปากในศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ	- นางสาวอัญชลี ชัดระมาน - นางสาวบุหงา แสนเมืองมูล
14	ศึกษาการใช้สัญลักษณ์รูปภาพในการสื่อสารกับเด็ก	-นางดาหวัน กลีบสมุทร

การดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 สิ้นสุดโครงการฯ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 และเพื่อให้รู้ว่าโครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไปมากน้อยเพียงใดและโครงการที่ดำเนินการ ส่งผลต่อผู้เข้ารับการอบรมและต้องครครอย่างไร ผู้ศึกษาวิจัยจึงสนใจจะดำเนินการประเมินผลโครงการ “พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561” โดยการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องงานด้านการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) ที่จะได้ รับทราบข้อดีและข้อบกพร่องต่างๆ ของวิธีการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงแก้ไขการ ดำเนินงานโครงการต่อไปในอนาคตและช่วยในการแก้ไขปัญหาการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนางาน ประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) ของสถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติให้มีการดำเนินงานที่ ต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนเกิดประโยชน์ต่อ บุคลากร และ องค์กร ต่อไปในอนาคต การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2007) มา ดำเนินการ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และ เชิงคุณภาพ นำมาวิเคราะห์สรุปเป็นผลของการประเมิน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561
2. เพื่อติดตามคุณภาพและประสิทธิผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการพัฒนางาน ประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ในลักษณะของการผสมผสาน ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูลโดยกำหนดช่วงเวลาการศึกษาใน เดือน มิถุนายน ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ บุคลากรของสถาบัน พัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติที่เข้ารับการอบรม โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานกระทรวง และ พนักงานจ้างเหมา จาก กลุ่มอำนวยการ กลุ่มศูนย์สถิติสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กวัดลลภไทยเหนือ และ ศูนย์เด็กเล็กสถานอเนกประสงค์กลาง จำนวน 25 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ(กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สถิติสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย , หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ , หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถาน อเนกประสงค์กลาง , หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลลภไทยเหนือ จำนวน 5 คน วิธีการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามและ การสนทนากลุ่ม (Focus group) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1.ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย
  - 1.1.1 เพศ
  - 1.1.2 อายุ

- 1.1.3 ระดับการศึกษา
- 1.1.4 อายุการทำงาน
- 1.1.5 กลุ่มงาน
- 1.1.6 ประเภทตำแหน่ง

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 ด้านบริบท (Context)

- 2.1.1 สภาพแวดล้อมของสถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับ R2R
- 2.1.2 วัตถุประสงค์การดำเนินการ R2R ของสถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติ
- 2.1.3 วัฒนธรรมองค์กรของสถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติ

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

- 2.2.1 การสนับสนุนการดำเนินงาน
- 2.2.2 การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนางาน R2R

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

- 2.3.1 การกำหนดกระบวนการอบรม R2R

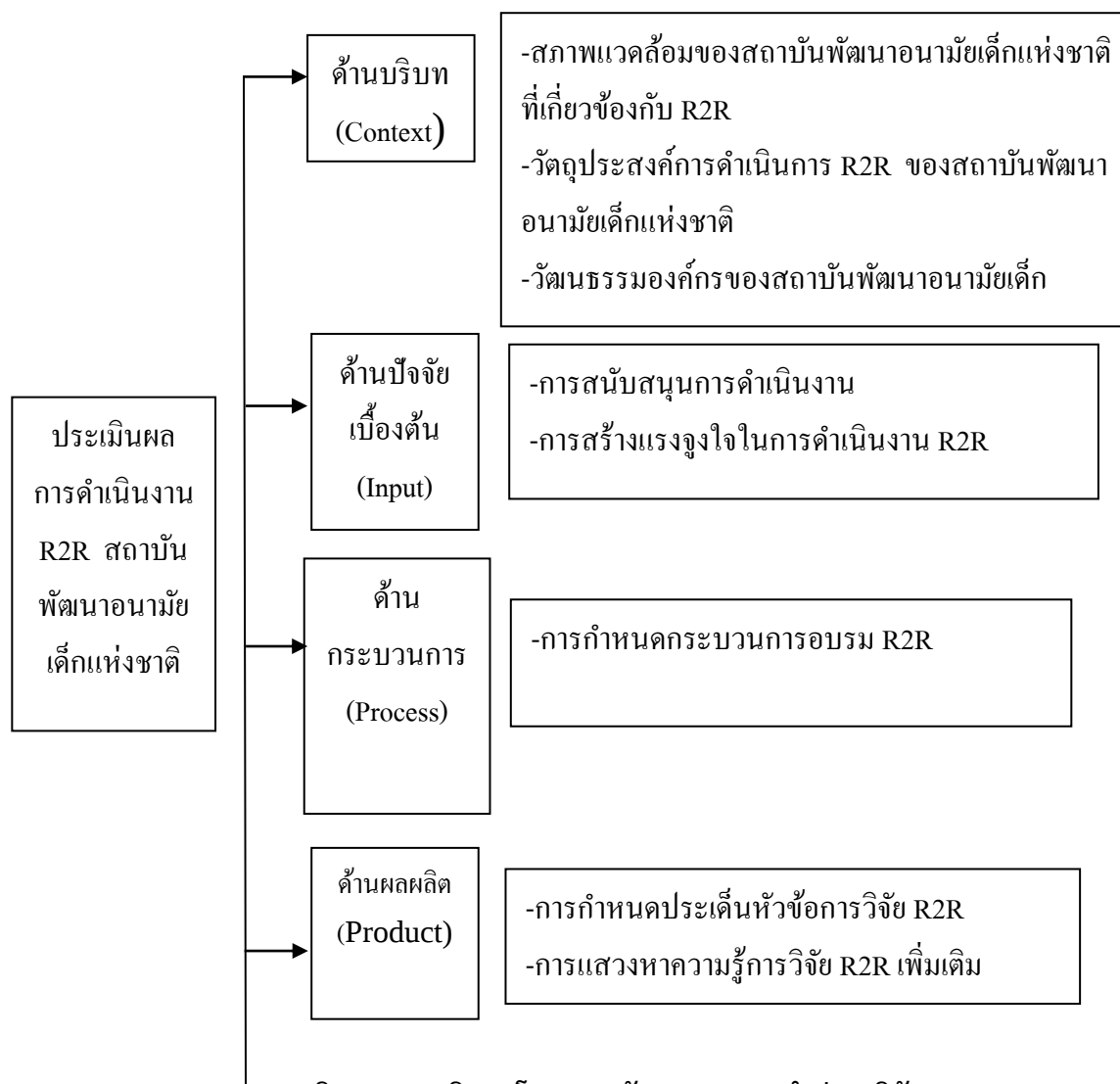
2.4 ด้านผลผลิต (Product)

- 2.4.1 การกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย R2R
- 2.4.2 การแสวงหาความรู้การวิจัย R2R เพิ่มเติม

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ในครั้งนี้ นำเอารูปแบบของการประเมินผล เชิงระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินรูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2007)) มาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ โดยกำหนดประเด็นการประเมินผลโครงการออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อม/บริบท (Context Evaluation: C) ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการฯ นโยบายและแผนพัฒนา การดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) ได้แก่ สถานที่ สารสนเทศ เทคโนโลยี การจัดเวลา บุคลากรที่เข้าร่วมอบรมพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) งบประมาณ การประสานงาน ความรู้ความสามารถของทีมที่ปรึกษา ความเหมาะสมของหัวข้อในการนำมาศึกษาเพื่อพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) ได้แก่ การบริหารจัดการเรื่องเวลาของหัวหน้างาน ระบบการขอคำปรึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมงาน ความต่อเนื่องในการติดตามบรรยากาศ การอบรม พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) ได้แก่ ความสำเร็จของการดำเนินการอบรม พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ การนำผลการวิจัยมาแก้ไขปัญหในหน่วยงาน การนำผลงานไปเผยแพร่ในเวทีประชุมวิชาการต่างๆ โดยสามารถแสดงเป็นกรอบ

แนวคิดการศึกษา โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ได้ตามแผนภาพ 1.1

แผนภาพ 1.1 กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) และพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง
2. ผลการประเมินโครงการเป็นความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงหรือคิดค้นพัฒนางานใหม่ได้
3. ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินโครงการไปใช้พัฒนางานและเผยแพร่ผลการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับองค์กรมากขึ้น

6. คำนิยามปฏิบัติการ

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) หมายถึง เครื่องมือในการพัฒนาคนเพื่อพัฒนางานขับเคลื่อนองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

การประเมินผล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นจริงโดยการรวบรวม วิเคราะห์ แปรผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับการดำเนินการ การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

ประสิทธิผล หมายถึง การทำงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ หมายถึง หน่วยงานราชการส่วนกลางสังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 511 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ประเภทตำแหน่ง หมายถึง การจำแนกบุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และ จ้างเหมา

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องประเมินผลโครงการ“พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561” ผู้ทำการศึกษาได้รวบรวม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้โดยมีประเด็นต่างๆในการทบทวนดังนี้

1.สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง สังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 55 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 ประวัติสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติเกิดจากคำสั่งกรมอนามัยในการจัดตั้งหน่วยงานดังนี้

1. คำสั่งกรมอนามัยที่ 829/2557 ลงวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2557 กรมอนามัยได้จัดตั้ง “**สถาบันพัฒนาการเด็กแห่งชาติ**” ขึ้นเป็นหน่วยงานภายในมีฐานะเทียบเท่ากองโดยนำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ และ โรงพยาบาลสาขาของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (สถานอนามัยเด็กกลาง) ของศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัด

2. เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและก้าวสู่ สถาบันชั้นนำในระดับชาติด้าน ส่งเสริมสุขภาพ พัฒนอนามัยเด็ก และ ครอบครัวต้นแบบตั้งแต่ทารกในครรภ์ถึงอายุ 5 ปี เป็นรากฐานนำสู่เด็กไทย มีพัฒนาการสมวัย แข็งแรง เก่งดี มีสุขจึงมีคำสั่ง กรมอนามัยที่ 509/2558 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ปรับปรุงชื่อหน่วยงานจาก “**สถาบันพัฒนาการเด็กแห่งชาติ**”เป็น“**สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ**” มีฐานะเทียบเท่ากอง มีหน่วยงานภายใต้กำกับ ดังนี้

- 1.กลุ่มวิจัยนวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 2.กลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3.กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์
- 4.กลุ่มอำนวยการ

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันต้นแบบด้านการพัฒนาอนามัยเด็กแรกเกิดถึง 5 ปีแบบองค์รวม (Holistic Health) ระดับประเทศภายในปี 2564

พันธกิจ

พัฒนาองค์ความรู้ถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสานภาคีเครือข่าย/เป็นศูนย์การเรียนรู้และอ้างอิงด้าน ส่งเสริมพัฒนาอนามัยเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัย R2R

R2R ได้ถือกำเนิดเมื่อปี พ.ศ. 2547 โดย แนวคิดนี้ได้เริ่มต้นจาก ศาสตราจารย์นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ต้องการให้บุคลากรในโรงพยาบาลศิริราช รู้จักคิดและแก้ไขปัญหาทางงานประจำของตัวเองด้วยการทำงานวิจัย จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการและหน่วยงานพัฒนา งานประจำสู่งานวิจัยขึ้น เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในโรงพยาบาลศิริราช ได้ทำ R2R กันถ้วนหน้า ซึ่งในเวลา ต่อมาสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขหรือ สวรส. ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของ R2R ในการบริหารจัดการความรู้ เพื่อไปสู่การพัฒนาาระบบสุขภาพให้เข้มแข็งจึงได้เชิญชวนให้โรงพยาบาลศิริราช ขยายแนวคิดนี้ออกไปใน ระดับประเทศจนกระทั่งเกิดเป็นการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ครั้งที่1 ในปี พ.ศ. 2551 (สมเกียรติวัฒนศิริชัยกุล, 2556)

2.1 ความหมายของงานวิจัย แบบ R2R

นายแพทย์วิจารณ์ พานิชได้ให้ความหมายงานวิจัยแบบ R2R คือการสร้างหัวข้อการวิจัย ขึ้นจากงานประจำในหน้าที่ของเรา ดังนั้น จึงถือเป็นหัวข้องานวิจัยเพื่อพัฒนางาน และแตกต่างไปจากงานวิจัยแบบเดิมๆ ซึ่งเป็นการวิจัยที่เคร่งครัด มีระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology) ที่เต็มรูปแบบ สร้างความรู้แบบทั่วไป (generic knowledge) มีทฤษฎีและข้อมูลอ้างอิงมากมาย แต่งานวิจัย แบบ R2Rเป็นการสร้างความรู้เฉพาะเรื่อง (specific knowledge) จำกัดเฉพาะงานใดงานหนึ่ง เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนางานในด้านนั้นๆ เพื่อให้คนอื่นเชื่อถือและมั่นใจว่า งานนั้นๆ ควรจะต้องได้รับการพัฒนาไปตามทิศทางที่ผลการวิจัยชี้แนะ เช่น ในกรณีโรงพยาบาล ก็เพื่อพัฒนางาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการบริการที่ดีขึ้น หรือถ้านำไปใช้กับหน่วยงานอื่นๆ ก็หมายถึง การปรับปรุงงานเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพดีขึ้น

2.2 องค์ประกอบที่สำคัญของ R2R

- 2.2.1 โจทย์วิจัย R2R : ควรมาจากแก้ปัญหาหน้างานจากงานประจำ
- 2.2.2 ผู้ทำวิจัย : ควรเป็นผู้ทำงานประจำนั่นเองโดยแสดงบทบาทหลักของงานวิจัย
- 2.2.3 ผลลัพธ์ของงานวิจัย : ควรวัดถึงผลต่อตัวผู้รับบริการโดยตรง เช่น ผลการรักษาที่ดีขึ้นภาวะแทรกซ้อนหรือระยะเวลาวันนอนลดลง เป็นต้น(ไม่ใช่วัดที่ตัวชี้วัดทุติยภูมิเท่านั้น)
- 2.2.4 การนำเสนอผลการวิจัยไปใช้ : สามารถนำไปปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้นในบริบทขององค์กรนั้นๆ ได้

2.3 ระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology)

การวิจัยแบบ R2R ใช้ระเบียบวิธีวิจัยอะไรก็ได้ ใช้ได้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มีความเหมาะสมและเชื่อถือได้ แต่ที่สำคัญต้องเริ่มจากระเบียบวิธีคิดก่อนที่จะเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัย

2.4 ผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบ R2R

R2R มีผู้ที่เกี่ยวข้องสำคัญอยู่ 3 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มผู้วิจัย R2R , คุณอำนวย และผู้บริหาร

2.4.1 กลุ่มผู้วิจัย R2R: ควรเริ่มจากใจที่ต้องการพัฒนางานประจำค้นหาคำถามวิจัยที่เป็นกุญแจสู่การพัฒนาการบริการ ผลลัพธ์จากการทำ R2R คือ ส.ป.ก. (ส. คือความสุข สนุกในการทำงาน ป. คือ ปัญญา เก่งขึ้น ฉลาดขึ้นและ ก. คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน)

2.4.2 คุณอำนวย: ไม่ใช่ครู ไม่ใช่วิทยากรไม่ใช่เจ้าของโครงการ แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกกิจกรรม R2R โดยใช้แนวคิด KM (Knowledge Management) เริ่มต้นจากความสำเร็จของกลุ่มคนจำนวนน้อยมาเล่ามาแลกเปลี่ยนและต่อยอด (Success Story telling) มีการสนับสนุนกิจกรรม R2R เชิงรุก มีการวิพากษ์งานวิจัยอย่างสร้างสรรค์

2.4.3 ผู้บริหาร: มีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวคิดและปรัชญา R2R อย่างแท้จริง ให้การสนับสนุนกิจกรรม R2R อย่างเหมาะสม ใช้ R2R เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน เพื่อพัฒนางานประจำ นำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้(Learning Organization)

2.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จและความยั่งยืนของ R2R (Key Success Factors)

คือ ประโยชน์ของผลงาน R2R ที่มีต่อผู้รับบริการและองค์กรอย่างแท้จริง ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข สนุกกับงานที่ไม่ได้ทำไปวันๆ อีกต่อไป จน R2R กลายเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมองค์กร

3.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล

3.1 ความหมายของการประเมิน

นักวิชาการทางด้านการประเมินได้ให้ความหมายของการประเมินที่แตกต่างกันซึ่งสามารถจัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

3.1.1 กลุ่มการประเมินเพื่อการตัดสินใจ(Decision Oriented Evaluation) นักประเมินได้แก่

- Cronbach (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:32) กล่าวถึง การประเมินว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทางการศึกษา

- Provus (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:52) กล่าวว่า การประเมินหมายถึงการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและการค้นหาช่องว่างภาวะที่เป็นจริงกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ภาวะดังกล่าวนี้เป็นตัวชี้วัดหรือระบุข้อบกพร่องของกิจกรรมหรือโครงการใดๆ

- Alkin (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:45) กล่าวว่า การประเมินหมายถึงกระบวนการของการคัดเลือก ประมวลข้อมูลและการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำมาเสนอต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือกำหนดทางเลือกในการทำกิจกรรมหรือโครงการใดๆ

- Stufflebeam (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:57) กล่าวว่า การประเมินหมายถึงกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมถึงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่จัดเก็บมาแล้วนั้น มาจัดทำให้เกิดเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการประกอบการตัดสินใจต่อไป

3.1.2 กลุ่มการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่า(Value Oriented Evaluation) นักทฤษฎีการประเมินที่มีความเชื่อตามแนวคิดนี้ได้แก่

- Tyler (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:57) กล่าวว่า การประเมินหมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้จริงหลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนแล้วกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะจัดการสอนนั้นๆ

- Seriven (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:35) กล่าวถึงการประเมินว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ประกอบในการประเมิน

- Stake (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:39) กล่าวถึงการประเมินว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่งเพื่อนำมาจัดให้เป็นระบบระเบียบและมีความหมายในการประเมิน

- Rossi (อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี 2548:10) กล่าวถึงการประเมินว่าเป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมเพื่อตัดสินและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและการติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการทางสังคมรวมทั้งการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำนโยบายแผนงาน โครงการ ไปปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อกำหนดคุณค่าของสิ่งใดๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ ที่สมเหตุสมผลและเชื่อถือได้

3.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

- Kaufmann (Kaufmann, 1982 อ้างถึงใน Wikin, 1984) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์ที่เป็นระบบซึ่งแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กับ ผลลัพธ์ (Outcome) ที่พึงปรารถนาในอนาคตจากนั้นจึงจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

- Wikin (Wikin, 1984 : Mckillp, 1987) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่าง แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

- Kaufmann, Rojas และ Mayer (1993) ให้ความหมายการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิดแล้ว จัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าวจากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ

- Reviere และคณะ (1996) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบสำหรับการคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากรแต่มีความเป็นระบบบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

- สุวิมล ว่องวาณิช (2548:62) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นโดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใดจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนอะไรบ้าง

สรุปการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่าง สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับสิ่งที่ควรจะเป็น แล้วจัดอันดับความสำคัญของความแตกต่างดังกล่าว แล้วเลือกความแตกต่างที่สำคัญที่สุดมาดำเนินการต่อ

3.3 รูปแบบการประเมิน

การประเมินได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จากการประเมินที่ไม่มีแบบแผนแนวทางการประเมินที่ชัดเจน มาเป็นการประเมินที่มีรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มรูปแบบในการประเมินได้ 3 กลุ่มได้แก่

กลุ่มที่ 1 : ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model หรือ Objective Based Model) รูปแบบนี้ให้ความสนใจเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ นักประเมินกลุ่มนี้ได้แก่ Tyler และ Cronbach กลุ่มที่ 2 : ให้ความสนใจการตัดสินใจคุณค่า (Judgement Model) การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ นักประเมินกลุ่มนี้ได้แก่ Stake Provus และ Scriven และ กลุ่มที่ 3 : ผลิตสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจ (Decision Model) เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางการบริหาร นักประเมินกลุ่มนี้ได้แก่ Stutflebeam Alkin Welch และ Hammond

จากรูปแบบการประเมินทั้ง 3 กลุ่ม ล้วนมีจุดเด่นและจุดด้อยและข้อจำกัดในการนำไปใช้ไม่เหมือนกันดังนั้นในการนำรูปแบบไปใช้จึงไม่ควรจำกัดให้ใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้นแต่จะต้องพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อม และ วัตถุประสงค์ ของการประเมิน โดยมีรายละเอียดรูปแบบการประเมินดังนี้

3.3.1 รูปแบบการประเมินของ ไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler, 1943) เป็นผู้นำที่สำคัญในการประเมินโครงการ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง เขาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน โดยเสนอเป็นกรอบความคิด ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1943 โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น แนวคิดลักษณะนี้เรียกว่า แบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก

ไทเลอร์ มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ มีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และถือว่าการประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของการประเมินการเรียนการสอนมีดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนจึงประเมินผลโครงการ โดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์

ตัวอย่าง การประยุกต์ใช้แนวความคิดของไทเลอร์ มาใช้ในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของโครงการทางการศึกษา มักได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเขียนในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  2. จัดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
  3. ทำการทดสอบผู้เรียนก่อนทำการเรียนการสอน
  4. เลือกวิธีสอนให้เหมาะสม
  5. ทำการทดสอบผู้เรียน เมื่อจบการเรียนการสอนแล้ว
  6. ประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ และมีนักเรียนร้อยละเท่าไรที่ผ่านเกณฑ์
  7. นำผลของการเปรียบเทียบมาศึกษาจุดบกพร่องในการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- ในปี 1986 ไทเลอร์ได้นำเสนอกรอบแนวคิดของการประเมินโครงการใหม่ (New Tyler 1986) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วนคือ

- 7.1 การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)
- 7.2 การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the learning Plan)
- 7.3 การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guide Program Development)
- 7.4 การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluation Program Implement)
- 7.5 การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)
- 7.6 การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

3.3.2 รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake)

โรเบิร์ต อี สเตค (Robert E. Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโดยใช้แนวคิดของ ครอนบาค และสคริฟเวน เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติรูปแบบการประเมินของสเตค ถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่ นัก

ประเมินมาประยุกต์ได้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินตามความคิดเห็นของสเตค หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการบรรยาย และการตัดสินคุณค่าของโครงการ หรือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการประเมิน มี 2 ประการคือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ

วิธีการประเมิน

สเตค ได้เสนอโครงสร้างของรูปแบบการประเมินเคนทิแนนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกซ์บรรยาย (Description Matric) และเมตริกซ์การตัดสินคุณค่า (Judgement Matric) และได้เสนอว่าก่อนบรรยาย หรือตัดสินคุณค่าของโครงการใดๆ นักประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้นๆ ด้วย การประเมินโครงการตามแนวคิดของ สเตค ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมาย และวิธีการเก็บข้อมูลก็มีหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ ตามรูปแบบการประเมินนี้ ได้จำแนกสิ่งที่ต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สิ่งนำหรือปัจจัยเบื้องต้น(Antecedents)หมายถึงสภาพเงื่อนไขหรือปัจจัยต่างๆในการดำเนินโครงการ

2. กระบวนการหรือการปฏิบัติ (Transaction) หมายถึง กิจกรรมดำเนินการตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ พฤติกรรมระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับอาจารย์ นักเรียนกับนักเรียน เป็นต้น

3. ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน (Outcome) หมายถึง ผลผลิตที่ได้จากโครงการ ในการเก็บข้อมูล ผู้ประเมินต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.1ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังจำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

3.2สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

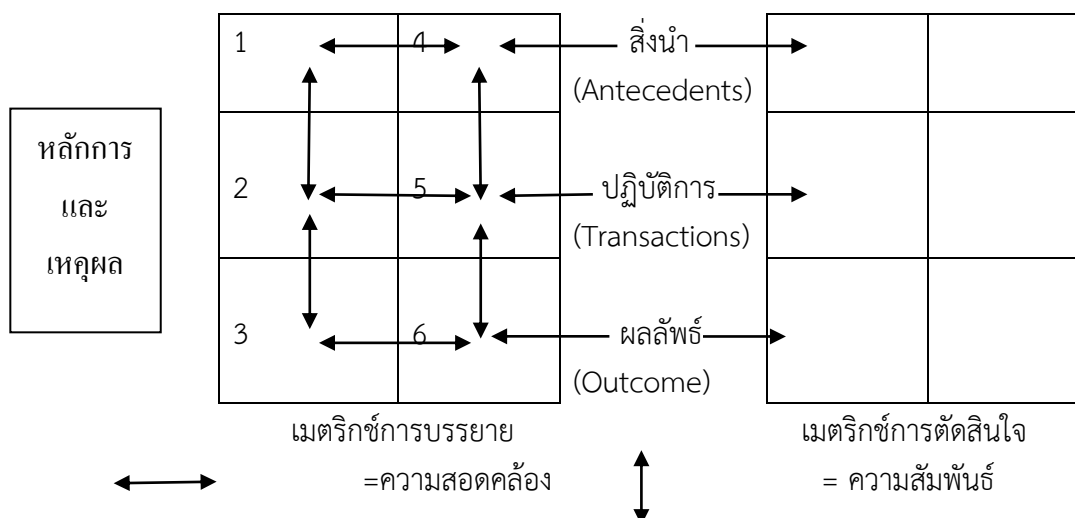
3.3มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน คุณลักษณะที่ควรจะมี ควรจะทำ หรือควรจะได้รับ เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

3.4 การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง ผลการพิจารณาการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาสรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงาน ในการประเมิน ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยายก่อน คือ ต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวัง กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ แนวคิดของสเตคแสดงได้ดังแผนภาพ

ความคาดหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	มาตรฐาน	การตัดสินใจ
(Intents)	(Observation)	(Standards)	(Judgements)

แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสเตค

สเตคเสนอวิธีการประเมินในรูปของเมตริกซ์ (Matric) สองประการคือ เมตริกซ์การบรรยายและเมตริกซ์การตัดสินใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ในเมตริกซ์การบรรยาย แบ่งออกเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวะการณ์ที่คาดหวังว่าต้องมียู่ก่อนที่การดำเนินงานโครงการเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวะการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดังที่คาดหวังไว้

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือ ก่อให้เกิดผลตามที่ได้มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริงก่อนเริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามที่เกิดขึ้นได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้จริงๆ หลังจากโครงการจบลงแล้ว

ตั้งแต่ช่องที่ 1 ถึง 6 ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลใน 2 แนวคือ ในแนวตั้งได้แก่ ช่อง 1 – 2 – 3 และ 4 – 5 – 6 ควรมีความสัมพันธ์กัน เพื่อดูว่าปัจจัยเบื้องต้นเอื้ออำนวยต่อกระบวนการหรือไม่ และในแนวนอนได้แก่ 1 – 4, 2 – 5 และ 3 – 6 ต้องมีความสอดคล้องกันทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริงๆ ในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้น มีความสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังไว้หรือไม่ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งในแนวตั้งและในแนวนอนแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน แสดงว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่บรรลุผลตามที่คาดหวังเอาไว้

2. ในเมตริกซ์การตัดสินใจ จำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกซ์การอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่แล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่ โดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วย คือต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า โครงการการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อโครงการ

แนวคิดของสแตคแตกต่างไปจากแนวคิดของคนอื่นๆ ตรงที่พบว่าผลผลิตยังไม่ได้ ไม่ได้หมายความว่า การวางแผนไม่ดี หรือหลักสูตรไม่ดี แต่อาจ บกพร่องที่องค์ประกอบอื่นๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อม ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ได้

3.3.3 รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven, 1967)

ไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven) ได้ให้ความหมายของการประเมินคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการตามระดับของเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ยังกล่าวถึงหน้าที่การประเมินว่ามี 2 ระดับ คือ

1. ระดับวิธีการ เน้นจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อการตัดสินคุณค่า
2. ระดับการนำไปใช้ เน้นเรื่องบทบาทของการประเมินเพื่อการนำข้อมูลมาใช้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมายของการประเมิน ที่สำคัญมี 2 ประการคือ

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลัง ดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินจะช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนา

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สคริฟเวน ได้เสนอแนะว่าในเรื่องการประเมินเพื่อการปรับปรุง หรือดูความก้าวหน้าของโครงการ โดยทางการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ควรที่จะใช้นักวิจัยมืออาชีพ ในการดำเนินการประเมินนั้น ควรจะได้แยกหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษารื้อกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานในโครงการด้วย วิธีการประเมิน ในการประเมิน มีวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ 2 วิธี คือ

1. การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงาน หรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ การประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการ ให้ได้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะได้มีการปฏิบัติงาน
2. การประเมินเมื่อมีการปฏิบัติงานแล้ว หรือการประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay-off Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าจากผลที่เกิดขึ้น จากการใช้เครื่องมือกับนักเรียน เช่น การประเมินมีความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หรือคะแนนที่ได้จากกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การประเมินโดยใช้การเปรียบเทียบ

สคริฟเวนมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากครอนบาค ในเรื่องของการใช้กลุ่มเปรียบเทียบมาใช้ในการ ประเมิน ซึ่งสคริฟเวน เป็นบุคคลที่เห็นว่าการใช้กลุ่มเปรียบเทียบ มีข้อดีมากกว่าการไม่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ การใช้กลุ่มเปรียบเทียบจะเป็นการประหยัดกว่า ไม่ต้องทำการศึกษาในระยะยาว และใช้กลุ่มตัวอย่างมาก ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก นอกจากนี้แล้ว สคริฟเวน ยังเชื่อว่าการศึกษากลุ่มย่อย (Micro-studies) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์มากกว่าการศึกษาประชากรทั้งหมด (Cross studies) เพราะทำได้ง่ายและบ่อยครั้งกว่า

คุณค่าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สคริปเว่น เป็นนักประเมินที่ให้ความสำคัญของการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้ เขาเชื่อว่า การประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้พิจารณาในด้านคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการคือ

1. ความเป็นประโยชน์ นักประเมินควรจะต้องพิจารณาว่าสิ่งที่ได้ลงทุนไปนั้น มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด คำนวณกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไปหรือไม่
2. ขวัญ หรือกำลังใจ หรือคุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินงานโครงการ ควรพิจารณาด้วยว่า ผลของโครงการจะทำให้ขวัญหรือกำลังใจ หรือคุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร
3. ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความยุ่งยากในการประเมิน

การประเมินไม่ผูกพันกับจุดมุ่งหมาย (Goal-Free Evaluation)

การประเมินโดยทั่วไป นักประเมินจะยึดจุดมุ่งหมายของโครงการเป็นหลัก ดูความสอดคล้อง ผลการปฏิบัติงานกับจุดมุ่งหมายของโครงการ แต่สคริปเว่นมีความเห็นว่า นักประเมินไม่ควรจะให้ความสนใจเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการที่ตั้งไว้เพียงอย่างเดียว แต่ควรจะให้ความสนใจกับผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ ซึ่งนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของโครงการ ไม่ว่าผลอันนี้จะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ หรือผลบางอย่างอาจมีความสำคัญมากก็ได้ ตัวอย่างการนำแนวคิดของสคริปเว่น มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอน อาจดำเนินการได้ดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการเรียนการสอน
2. พิจารณาความสำคัญของจุดมุ่งหมายที่จะประเมิน
3. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินจุดมุ่งหมายแต่ละข้อ
4. สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะประเมิน
5. ตรวจสอบจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน
6. ปรับปรุงแผนทดสอบที่จะใช้เก็บข้อมูล เพื่อให้มีความเที่ยงสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมาย เนื้อหาของการเรียนการสอน และเนื้อหาของแบบทดสอบ
7. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสุ่ม และทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
8. นำผลการทดสอบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน และพยายามศึกษาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข และนำกลับไปใช้ในครั้งต่อไป

ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการประเมินความก้าวหน้าของกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับการประเมินผลรวมสรุปนั้น อาจให้นักประเมินภายนอกเป็นผู้ประเมิน โดยพิจารณาว่าจุดประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

3.3.4 รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin)

มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin, 1969) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ

ขอบข่ายของการประเมิน

จากความหมายของการประเมินตามแนวคิดของอัลคินนั้น การประเมินจะประกอบด้วยการจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจดังในการประเมินจำเป็นจะต้องประเมินในเรื่องต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

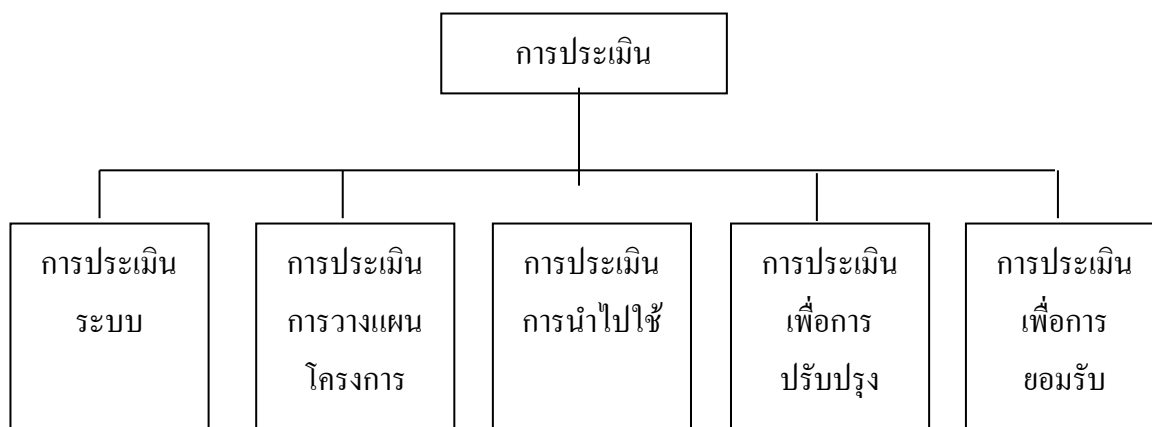
1. การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณาสภาพของระบบเพื่อเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง กับความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้เราสามารถกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษาได้แก่ ความต้องการของประชาชน ชุมชน และสังคมที่มีต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมิน ระบบแต่ละส่วน จำเป็นต้องใช้เทคนิคและ วิธีการต่างๆ กัน

2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ นักประเมินต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมาย พร้อมกับประเมินผลที่จะได้รับจากการใช้วิธีการดำเนินงานต่างๆ ด้วย เพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหา โดยทั่วไปจะใช้การประเมินจากเกณฑ์ภายนอก และจากเกณฑ์ภายใน

3. การประเมินการนำไปใช้เพื่อการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่า การดำเนินโครงการนั้นเป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือคาดหวังไว้เพียงไร

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูลที่น่ามาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อนเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้น นักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุกๆ ด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5. การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) ขั้นตอนนี้ นักประเมินต้องหาข้อมูลข่าวสารรายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการ และศักยภาพในการสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่นๆ หรือนำไปใช้กับโครงการในสถานการณ์อื่นๆ ได้กว้างขวางเพียงใด ในขั้นนี้ข้อมูลที่ไดจากนักประเมินจะทำให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการกับโครงการในลักษณะใด อาจจะยกเลิก ปรับปรุงใหม่ หรืออาจจะขยายโครงการต่อไปอีก เป็นต้น สรุปรูปแบบได้ ดังนี้

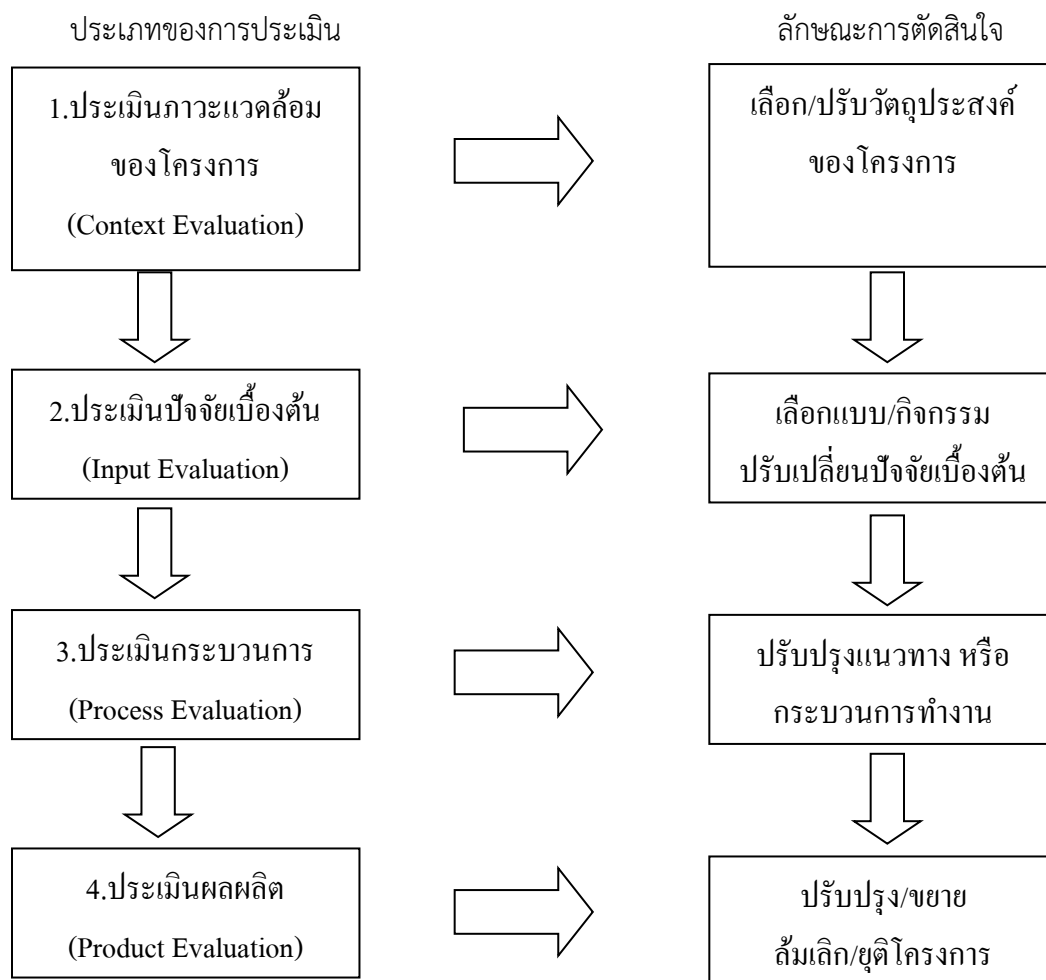

แผนภาพที่ 2.2 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin)

3.3.5 รูปแบบการประเมินของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

แดเนียล แอล สตฟเฟิลบีม และคณะ (Daniel L. Stufflebeam, 1967) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินเรียกว่า ชิปปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำที่ย่อมาจาก Context, Input, Process, และ Product สตฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งในการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ประเภทของการประเมินและลักษณะการตัดสินใจตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมินชิป แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป
 แนวทางการประเมินในด้านต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation :C)

เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่างๆ เช่น

- เป็นโครงการที่สนองปัญหา หรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ

นโยบายของหน่วยเหนือหรือไม่

- เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ หรือไม่

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เหมาะสมหรือไม่ โดยดูปัจจัยที่ใช้มีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่
- กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และ

เหมาะสมเพียงใด

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นๆ ด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้ หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด
- เกิดปัญหา อุปสรรค ไม่ราบรื่น ไม่คล่องตัวหรือไม่ อย่างไร
- มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญๆ เช่น

- เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร
- เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

จากการศึกษารูปแบบการประเมินประเภทต่างๆ แล้วผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการประเมินของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งได้แก่ รูปแบบ ชิป (CIPP Model) มาใช้ในการศึกษาประเมินโครงการ “พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอานามวัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ในครั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานโครงการฯ ยังดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปัจจุบันและคาดว่าจะดำเนินการต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะนำรูปแบบรูปแบบ ชิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เช่นกัน มาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รวีพร โรจนอาษา (2559) การประเมินผลโครงการงานประจำสู่งานวิจัยของบุคลากรโรงพยาบาล สะเดา การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการงานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research: R2R) ของบุคลากรโรงพยาบาลสะเดา กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของโรงพยาบาลสะเดาที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 25 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินงานงานประจำสู่งานวิจัยของบุคลากรโรงพยาบาลสะเดาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M=4.06$, $SD=0.32$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและบริบท ($M=4.15$, $SD=0.49$) รองลงมาคือด้านกระบวนการ ($M=4.10$, $SD=0.36$) และด้านผลผลิต ($M=4.02$, $SD=0.43$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านปัจจัยนำเข้า ($M=4.01$, $SD=0.34$)

2. ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการงานประจำสู่งานวิจัยของบุคลากรโรงพยาบาลสะเดาคือ การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจ การจัดเวลาที่เอื้อในการทำวิจัย อุปกรณ์โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตเข้าไม่พร้อมในการค้นคว้าหาข้อมูลขาดความต่อเนื่องในการทำวิจัย บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการทำน้อย

ดังนั้น ผู้บริหารโรงพยาบาลควรเพิ่มระบบการสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจ การจัดเวลาที่เอื้อ และเพิ่มความต่อเนื่องในการทำวิจัย จัดเตรียมคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอสำหรับทีมวิจัย ปรับระบบอินเทอร์เน็ตให้เร็วขึ้นเหมาะในการค้นคว้าหาข้อมูล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานโดยให้ทำวิจัยร่วมกันเป็นทีม

กมลนันท์ บุญกล้า (2559) การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ การประเมินสภาวะแวดล้อม การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการดำเนินงาน การประเมินผลผลิตกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอน จำนวน 14 คน และนักเรียน จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านสภาวะแวดล้อม (Context evaluation) ผลการประเมินพบว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ผลการประเมินพบว่ามีความเพียงพอ เหมาะสม อยู่ในระดับมาก

4. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process evaluation) ผลการประเมินพบว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

5. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านผลผลิต (Product evaluation) ผลการประเมินพบว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

ชลธิชา แผงบรรเทา (2557) การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยประยุกต์ใช้รูปแบบจา ลอง ชิป (CIPP Model) 2) เพื่อศึกษาผลประเมินโครงการที่มีผลงานดีเด่น (Best Practice)ตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ในโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีจำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ ประเมินค่า (Rating Scale) ประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย(X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า -

1. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น (Best Practice) ในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 3(บ้านบ่อ)

ปนัดดา ไชยชมภู , ธันวดี รุ่งรอบ (2555) การวิจัยประเมินผลโครงการพัฒนาต้นแบบอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งแบบยั่งยืนในพื้นที่สาธารณสุขเขต 14 ปี พศ. 2555การวิจัยประเมินผล “โครงการพัฒนาต้นแบบอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งแบบยั่งยืน ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 14 ปี 2555” เป็นการวิจัยประเมินผลโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินผลของสเตก (Stake’s Evaluation Model) ในการประเมินโครงการใน 2 มิติ คือ มิติในแนวตั้ง และมิติในแนวนอน โดยการประเมินมิติในแนวตั้ง คณะผู้วิจัยได้นำรูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam เพื่อประเมินโครงการ 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) ผลผลิตของโครงการ (Product) และการประเมินมิติในแนวนอน เป็นการประเมิน ความพึงพอใจ ความคาดหวัง และ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ตลอดจนนำเสนอปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงโครงการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อันจะนำมาสู่การบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจขององค์กรต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถาม เพื่อประเมินโครงการ มิติในแนวตั้ง และมิติในแนวนอน
2. แบบรายงานความก้าวหน้าโครงการ
3. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในระหว่างดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็น บุคลากรสาธารณสุข และ/หรือ ภาาีเครือข่ายอื่นๆ ผู้ขับเคลื่อนหรือเกี่ยวข้องกับงานอำเภอเข้มแข็ง เช่น บุคลากรในระดับจังหวัดทุกจังหวัดในเขตสาธารณสุข 14 ระดับอำเภอ 4 อำเภอต้นแบบและ 14 อำเภอเรียนรู้ โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำชุมชน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเต็มใจให้ข้อมูลผลการศึกษพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ และ ผลผลิตของโครงการ ล้วนมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นความสอดคล้องของโครงการกับบริบท/ปัญหาของพื้นที่กับ นโยบายขององค์กร/หน่วยงานภาาีเครือข่าย การมีปัจจัยเบื้องต้น คือ ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ความพร้อมด้านทรัพยากรเทคโนโลยี ความพร้อมด้านงบประมาณ ทำให้การดำเนินโครงการพัฒนาอำเภอต้นแบบเชิงคุณภาพ สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ได้เป็นอย่างดีจากการประเมินมิติในแนวนอนพบว่า การดำเนินงานมีความสอดคล้อง กับความคาดหวังของภาาีเครือข่าย ทั้งด้านการสนับสนุนปัจจัยเบื้องต้น การนิเทศติดตาม และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ยังขาดการประสานนโยบายที่ชัดเจนในระดับจังหวัดและภาาีเครือข่ายอื่นนอกเหนือจากหน่วยงานสาธารณสุข การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการข้อมูลและการจัดการเชิงระบบ รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งนับว่ามีความจำเป็นที่จะทำให้การแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งครอบคลุม และยั่งยืนปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินโครงการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการในด้านต่างๆ เช่น

1. ด้านนโยบาย ควรมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และ ผลักดันให้เป็นนโยบายในระดับจังหวัด
2. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรเน้นการปรับแนวคิดของภาาีเครือข่าย การจัดการเชิงระบบ การแก้ไขที่รากของปัญหา และ การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของปัญหาของภาาีเครือข่ายที่มาจากทุกหน่วยงาน/องค์กร รวมถึงประชาชนในพื้นที่
3. ด้านการพัฒนาทักษะ ควรมีการฝึกปฏิบัติ และ นำไปใช้จริงอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และการฝึกทักษะในเรื่องการจัดการข้อมูลที่รอบด้านและโรคที่เป็นปัญหาของแต่ละพื้นที่
4. ด้านปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืน ควรเน้นกระบวนการพัฒนาทักษะการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญกับโครงการ และ ให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และ วัสดุอุปกรณ์ มีการควบคุม กำกับติดตาม และ ประเมินผลเป็นระยะๆ และมีการสรุปบทเรียนเพื่อขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านการประสานงานในบางระดับ ปัญหาด้านความตระหนักและการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหาการขาดทักษะและองค์ความรู้เฉพาะด้าน เป็นต้นจากผลการศึกษา อาจสรุปได้ว่า สมควรให้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาต้นแบบอำเภอป้องกันควบคุมโรคเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบควรใช้ระยะเวลาในการพัฒนามากกว่า 1 ปี และหากมีการขยายผลควรมีการศึกษาความพร้อมของพื้นที่ ทั้งส่วนผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และภาาีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินงาน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และจัดทำข้อตกลงร่วมถึงขั้นตอน กระบวนการ ช่วงเวลาในการพัฒนา

รวมทั้งควรเป็นการร่วมจ่าย (Co-funding) ระหว่างผู้ดำเนินโครงการ และพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจน ตรงตามบริบท และมีการร่วมกันกำกับติดตาม ประเมินผลสำเร็จของการพัฒนา

2. การพัฒนาศักยภาพแกนนำ ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้เชิงลึกในเชิงประเด็นปัญหา และแนวคิดการจัดการเชิงระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือและจัดทำแนวปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานอำเภอป้องกัน ควบคุมโรคเข้มแข็งสำหรับบุคลากรในพื้นที่ รวมถึงมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และการฝึกทักษะให้กับแกนนำระดับอำเภอและพื้นที่ในเรื่องการสังเคราะห์ข้อมูลที่รอบด้าน เพื่อจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพตรงตามบริบท และปัญหาของแต่ละพื้นที่

2. ควรมีการประสานนโยบายอำเภอป้องกันโรคเข้มแข็งในทุกระดับ รวมถึงภาคีเครือข่ายอื่น และการประชาสัมพันธ์โครงการกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาในพื้นที่

ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์ , รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2553) รายงานการวิจัยติดตามประเมินผลโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิต ครั้งที่ 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผล มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามประเมินผลโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 โดยใช้ทั้งระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนที่ได้รับรางวัลจากโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 จำนวน 10 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 10 คน ผู้ใช้บริการที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 589 คน ผู้ใช้บริการที่สนทนากลุ่ม จำนวน 60 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามบรรณารักษ์ แบบสอบถามผู้ใช้บริการ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางและแผนภาพประกอบการบรรยาย ในการประเมินกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 จึงถือว่าเรื่องที่ประเมินมีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปสรุปความและความเรียงเชิงพรรณนาผลการวิจัย สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการติดตามประเมินโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 จัดโดย สอ.พบว่าทั้งบรรณารักษ์ ผู้บริหาร และผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการนี้โดยรวมมีความเหมาะสมในการดำเนินงาน มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ระดับมาก โครงการนี้ได้ก่อให้เกิดความตื่นตัว ความตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยั่งยืนของชุมชน สร้างเสริมนิสัย รักการอ่าน ใฝ่รู้ และรักการเรียนรู้แก่ผู้ใช้บริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต และขับเคลื่อนชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และสังคมการเรียนรู้ สร้างเจตคติที่ดี ความพึงพอใจและความภาคภูมิใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การได้รับรางวัลทำให้ห้องสมุดเป็นที่รู้จัก มีผู้มาศึกษาดูงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและภาพลักษณ์ใหม่ของห้องสมุดและสร้างโอกาสในการพัฒนางานต่อเนื่อง

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ พบว่ามีความเหมาะสมระดับมาก เรียงตามลำดับคือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดประกวดห้องสมุดมีชีวิต และกระบวนการบริหารจัดการโครงการรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก ได้แก่ วิทยากรในการอบรมครั้งที่ 1 และ 2 และ การบริการของเจ้าหน้าที่

3. ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการ พบว่ามีความเหมาะสมระดับมาก บรรณารักษ์ผู้เข้าร่วม

โครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการโดยรวมระดับมาก ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตที่ได้รับ มีเจตคติที่ดี มีความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมาก บรรณารักษ์ผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้และประสบการณ์ และแนวคิดเชิงกลยุทธ์ไปใช้และมีเจตคติที่ดีในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตโดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนและห้องสมุดได้รับการพัฒนาทางกายภาพ ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม และการออกแบบภายใน ได้รับการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม และพัฒนาคุณภาพการบริการ เป็นห้องสมุดมีชีวิตและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ผู้ใช้บริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่ยั่งยืนของชุมชน และให้ความร่วมมือ สนับสนุนบทบาทและการดำเนินงานห้องสมุดมีชีวิตในการขับเคลื่อนชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

5. แนวทางการพัฒนาโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตให้ยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยรัฐจัดสรรงบประมาณให้ สอ. เพื่อขยายและพัฒนาโครงการให้ยั่งยืน หน่วยงานที่กำกับดูแลหรือต้นสังกัดของห้องสมุดให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้บรรณารักษ์เข้าร่วมโครงการและให้มีการพัฒนาห้องสมุดอย่างต่อเนื่องหลังจากได้รับรางวัล บรรณารักษ์และบุคลากรห้องสมุดมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประชาชน/ผู้ให้บริการ มีนิสัยรักการอ่านเป็นชุมชนการเรียนรู้ และสอ. มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในสังคมวงกว้าง ทำงานเป็นเครือข่ายและสร้างองค์ความรู้ห้องสมุดมีชีวิต

ชูศักดิ์ ธนทรัพย์สิริกุล (2554) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหวาน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยกำนันหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน และคนในครอบครัวส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกาย สมองและจิตใจเป็นปกติ มีความเสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร ส่วนใหญ่ออกกำลังกายเป็นประจำ สม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่า 30 นาที เป็นอย่างน้อย มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เกือบทั้งหมดรู้จักกองทุนฯ มีความคิดเห็นว่างกองทุนฯ มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ส่วนรวม และชุมชนในระดับมาก และเกือบทั้งหมดมีความยินดีหากได้รับเชิญให้เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการเพื่อทำงานอาสาสมัครด้วยจิตอาสาให้กองทุนฯ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน และคนในครอบครัวมีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติ ไม่มีความเสี่ยงใดๆ ในการประกอบอาชีพ มีการออกกำลังกายบ้าง น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รู้จักกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ เห็นว่างกองทุนฯ มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ส่วนรวม และชุมชนในระดับมาก ส่วนใหญ่มีความยินดีหากได้รับเชิญให้เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ เพื่อทำงานอาสาสมัครด้วยจิตอาสาให้กองทุนฯ การดำเนินงานของกองทุนตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและประชาชนในภาพรวมเห็นว่าบรรลุผลในระดับปานกลาง หรือไม่มาก ที่ประสบความสำเร็จค่อนข้างมากได้แก่การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพร่างกาย เช่น วัดความดันโลหิต ตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด การจัดอบรมความรู้หรือกิจกรรมเชิญชวนให้ประชาชนลดอาหาร หวาน มัน เค็ม ลดเครื่องปรุงรส เพิ่มผักผลไม้ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ อยู่ในระดับมากด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนฯ ในภาพรวม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก โดยปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของ

ประชาชน ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการส่งเสริมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย และจัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกายเพิ่มเติม ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกองทุนฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

จากงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเพื่อที่จะทราบถึงผลที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ซึ่งคาดว่าจะ เป็น ประโยชน์ ต่อหน่วยงานที่ทำการศึกษานั้นจะนำมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือพัฒนาปรับปรุงโครงการต่างๆให้ดีขึ้นต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินผลการจัดการความรู้ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจาก การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือการบริหารชนิดหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมมีหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือ ภาคเอกชน นำมาใช้เพิ่ม ประสิทธิภาพให้กับองค์กร เมื่อมีการใช้แล้วก็ควรมีการประเมินถึงผลที่เกิดขึ้นกับองค์กรจากการนำเครื่องมือการจัดการความรู้มาใช้ เพื่อที่จะได้นำผลของการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ดียิ่งๆขึ้นไป

ชนิดดา บุปผามาศ (2557) การประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลกระทบ (Impact) 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูผู้สอน จำนวน 6 คน และนักเรียน จำนวน 373 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) และข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครูผู้ดูแลระบบ จำนวน 6 คน และการสนทนากลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้ดูแลระบบ จำนวน 3 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง โดยวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมที่สุดและควรปรับปรุงด้านการติดต่อประสานงาน 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยความถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยของบทเรียนมีความเหมาะสมที่สุดและควรปรับปรุงด้านงบประมาณการเบิกจ่าย 3) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยการพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมที่สุดและควรปรับปรุงด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน 4) ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก โดย ความรู้ความเข้าใจในการบริการด้านบทเรียนมีความเหมาะสมที่สุดและควรปรับปรุงด้านความพึงพอใจในการเข้าใช้งาน และ5) ด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมในระดับมาก โดย ครูผู้สอนสร้างสรรค์สื่อการสอนที่หลากหลายมีความเหมาะสมที่สุดและควรปรับปรุงด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน

2. แนวทางการพัฒนาโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า 1) การติดต่อประสานงานควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีแนวทางที่ชัดเจน 2) งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ควรจัดหาให้เพียงพอกับความต้องการโดยเทียบกับปริมาณขนาดของโรงเรียนแต่ละแห่งและควรมีการดำเนินการเบิกจ่ายอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง เชื่อมต่อง่าย 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีการดูแลอย่างใกล้ชิด 4) การเข้าใช้งานในระบบควรเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และพัฒนาบทเรียนให้น่าสนใจ และ 5) การสร้างแรงจูงใจในการใช้งานควรเปิดเวทีนำเสนอผลงานและควรมีการให้รางวัลสนับสนุน

วรรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ในด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ กระบวนการของโครงการ และผลผลิตของโครงการ และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการฝึกอบรม จำนวน 2 คน และผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 67 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินครั้งนี้ พบว่า โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง กรมประมง โดยการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบแบบจำลองซิปปี้ (CIPP model) เพื่อประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน พบว่า ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน จึงทำให้โครงการฝึกอบรมดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประการ ปัญหาและข้อเสนอแนะของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ที่สำคัญได้แก่ 1) ปัญหาของหัวข้อรายวิชาของหลักสูตรควรมีการปรับปรุงหัวข้อรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2) ปัญหาการจัดทำโครงการฝึกอบรมควรมีการปรับปรุงและพัฒนาโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัดให้เป็นโครงการฝึกอบรมที่มีมาตรฐาน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรใช้ประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าของบุคลากรของกรมประมง 3) ควรมีการนำผลการประเมินของผู้เข้าร่วมโครงการทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังการเข้าร่วมโครงการมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ จะทำให้ การประเมินผลโครงการมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

พุทธรักษา ลิ้ม ละมัย , ณาตยา ขุนทอง (2552) การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล : Routine to Research กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยประเมินผลโครงการ (evaluation research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล : routine to research กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้รูปแบบซิปปี้ (CIPP model) เป็นหลักในการประเมินประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน วิทยากร จำนวน 1 คน ผู้บริหารโครงการจำนวน 2 คน คณะกรรมการ

พัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลจำนวน 10 คน และผู้รับการอบรมตามโครงการฯ จำนวน 60 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามการประเมินผลโครงการ แบบประเมินความรู้ในการทำวิจัยแบบสังเกตการบรรยายของวิทยากรและพฤติกรรมของผู้รับการอบรม และแบบบันทึกข้อมูลของผู้รับผิดชอบโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ paired t-test ผลการศึกษา สรุปได้ว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มงานการพยาบาลในระดับมาก และสอดคล้องกับความต้องการการฝึกอบรมของพยาบาล ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าความพร้อมของวิทยากรและบุคลากร ความพอเพียงในการสนับสนุนงบประมาณมีความเหมาะสมระดับมาก ในขณะที่ ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม และความพอเพียงในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมระดับปานกลางด้านกระบวนการ ผลการประเมินในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินโครงการ และการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ ด้านผลผลิต พบว่า ผลการประเมินความรู้ในการทำวิจัยของผู้รับการอบรม หลังเข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนรับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปริมาณผลงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จมีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ผลจากการวิจัยเสนอให้กลุ่มการพยาบาลมีการดำเนินการของโครงการต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงโครงการในด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งสืบค้นข้อมูลเพียงพอ สนับสนุนให้มีการใช้ผลที่ได้จากงานวิจัย และติดตามประเมินผลการนำผลงานวิจัยไปใช้ องค์การควรมีคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัยซึ่งประกอบด้วย ผู้ประสานงานวิจัยของทีมสหสาขาวิชาชีพ เพื่อร่วมกันพัฒนางานวิจัยจากงานประจำให้เป็นระบบที่ชัดเจน และหัวข้องานวิจัยควรเกิดจากปัญหาของหน่วยงานซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

ศรีสุตา วงศ์วิเศษกุล , เนตรรัชณี ตั้งภาคภูมิ (2556) การประเมินผลโครงการ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุในชุมชนการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ของโครงการด้วยการประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบเจาะจงประกอบด้วยแกนนำชุมชน อาจารย์ นักศึกษา และผู้สูงอายุที่ร่วมโครงการ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่าด้านบริบทกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (71.42%) เห็นด้วยระดับมากที่สุดเรื่อง หลักการและเหตุผลมีความสอดคล้องกับภาวะสุขภาพของสังคม ($\bar{X} = 4.72$, $SD = .458$) ด้านปัจจัยนำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (94.26%) เห็นด้วยระดับมากที่สุดเรื่อง ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = .652$) ด้านกระบวนการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (94.28%) เห็นด้วยระดับมากที่สุดเรื่อง ความเหมาะสมของวิธีการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.94$, $SD = .24$) ด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (94.28%) เห็นด้วยระดับมากที่สุดเรื่อง การใช้ความรู้เพื่อดูแลตนเอง ($\bar{X} = 4.94$, $SD = .24$) ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (77.14%) เห็นว่า บริบทของโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, $SD = .426$, $\bar{X} = 4.88$, $SD = .32$, $\bar{X} = 4.82$, $SD = .38$ และ $\bar{X} = 4.88$, $SD = .32$ ตามลำดับ) จำนวนผู้เข้า ร่วมกิจกรรมและกิจกรรมเป็นไปตามที่แผนกำหนด จุดแข็งของโครงการคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนและความเชี่ยวชาญของวิทยากร จุดอ่อนคือ ข้อมูลในเว็บไซต์ ศูนย์การเรียนรู้ยังไม่เพียงพอ ปัญหาและอุปสรรคคือ การบูรณาการโครงการกับแผนการเรียน ทำให้ต้องเร่งดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณ โครงการนี้ควรดำเนินการต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของชุมชนสู่การพึ่งพาตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 และเพื่อติดตามคุณภาพและประสิทธิผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการฯ ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ประกอบด้วย ด้านสภาวะแวดล้อม/บริบท , ด้านปัจจัยนำเข้า , ด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิต ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และเพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยจึง ได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 256 ได้แก่

1.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2560 – 16 มีนาคม 2561 จำนวน 25 คน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานกระทรวง และพนักงานจ้างเหมา จาก กลุ่มอำนวยการ กลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาอนามัยเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กวัดลลภไทยเหนือ และ ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง เก็บ ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม

1.2 ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาอนามัยเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลลภไทยเหนือ จำนวน 5 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ประเภทตำแหน่ง และ ระดับตำแหน่ง

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องตาม รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product) ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context)

2.1.1 สภาพแวดล้อมของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

2.1.2 วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

2.1.3 วัฒนธรรมองค์กรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

2.2.1 การสนับสนุนการดำเนินงาน

2.2.2 การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

2.3.1 การกำหนดกระบวนการอบรม

2.4 ด้านผลผลิต (Product)

2.4.1 การกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย R2R ได้

2.4.2 การแสวงหาความรู้การวิจัย R2R เพิ่มเติม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ผู้ศึกษาใช้ แบบสอบถามและ การสนทนากลุ่ม ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามประเมินผลการจัดอบรมพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 สำหรับผู้เข้ารับการอบรม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ กลุ่มงานที่ปฏิบัติ และ ประเภทตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินผล โครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถประเมินได้ในทุกๆด้านตั้งแต่ต้นจนจบ ทำให้เกิดความเข้าใจในบริบทของการตัดสินใจ ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

1 หมายถึง	ข้อความที่พิจารณาแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
2 หมายถึง	ข้อความที่พิจารณาแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
3 หมายถึง	ข้อความที่พิจารณาแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
4 หมายถึง	ข้อความที่พิจารณาแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
5 หมายถึง	ข้อความที่พิจารณาแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยใช้แนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่มแบบกึ่งโครงสร้าง ดังนี้

3.2.1 ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 นำผลงาน R2R ที่ได้จากการอบรมฯ ไปใช้ดำเนินการในงานที่รับผิดชอบหรือไม่ได้แก่เรื่องอะไรบ้าง (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ) ถ้านำไปดำเนินการได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ใน งานวิจัย R2R หรือไม่

3.2.2 ให้เลือกผลงานวิจัย R2R ที่บุคลากรของท่านดำเนินการจำนวน 2- 3 เรื่อง ที่คิดว่านำมาดำเนินงานแล้วทำให้การทำงานได้ดีขึ้น โดยให้ระบุว่าทำให้งานดีขึ้นได้อย่างไร (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ)

3.2.3 วิธีการ/เทคนิคการอบรม R2R ที่สำคัญคืออะไรที่จะส่งผลให้โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 บรรลุตามวัตถุประสงค์

3.2.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมฯ

4.การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลจากการศึกษามาสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถาม/แนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้าง เสนอ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถาม/แนวคำถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ สำนักส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 ฉบับ

ขั้นที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha Coefficient)

5.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้มีการดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามการวิจัย : ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงหัวหน้ากลุ่ม ศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และ กลุ่มอำนวยการ เพื่อขออนุญาต ในการแจกแบบสอบถาม และ ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยติดตามรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับด้วยตนเองและอธิบายแบบสอบถามให้เป็นที่เข้าใจ และตอบคำถามผู้ที่สงสัยในการทำแบบสอบถาม

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group) : ผู้วิจัยจัดทำหนังสือเชิญ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง และ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และ บันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม

6.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยมีรายละเอียดของค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ตำแหน่งงาน กลุ่มงาน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean)

2.วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.49	มีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมระดับ น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	มีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมระดับ น้อย
2.50 – 3.49	มีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมระดับ ปานกลาง
3.50 – 4.49	มีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมระดับ มาก
4.50 – 5.00	มีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมระดับ มากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ด้วยแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยการพรรณนา

4. การวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม (Focus group) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยการพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่

1.ส่วนที่ 1 จากแบบสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบ่งเป็น ข้าราชการ 4 คน พนักงานราชการ 9 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน พนักงานจ้างเหมา 6 คน และ พนักงานกระทรวง 4 คน รวมจำนวน 25 คน ซึ่งแยกผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ กลุ่มงาน และ ประเภทตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ ประเมินด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงาน

2.ส่วนที่ 2 จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สถิติสถานพัฒนาอานามัยเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอานามัยเด็กกลาง หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลภูมิหนองเหนือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของบุคลากรสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติที่เข้าร่วมการอบรม โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ อายุการทำงาน ระดับการศึกษา หน่วยงานที่ปฏิบัติ ประเภทตำแหน่ง การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนามาวิเคราะห์และสรุปผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ โดยสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 : แสดงผลของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของ สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ	จำนวน (n = 25)	ร้อยละ (%)
1.เพศ		
ชาย	2	8.00
หญิง	23	92.00
รวม	25	100.00

ตารางที่ 4.1 : แสดงผลของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ (ต่อ)

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของ สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ	จำนวน (n = 25)	ร้อยละ (%)
2.อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	1	4.00
25 – 30 ปี	2	8.00

31 – 40 ปี	7	28.00
41 – 50 ปี	9	36.00
51 – 60 ปี	6	24.00
Mean = 42.80		
รวม	25	100.00
3.อายุการทำงาน		
1 – 2 ปี	6	24.00
3 – 4 ปี	19	76.00
Mean = 3.30		
รวม	25	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	36.00
ปริญญาตรี	15	60.00
ปริญญาโท	1	4.00
รวม	25	100.00
5. หน่วยงานที่ปฏิบัติ		
ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง	10	40.00
ศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ	10	40.00
กลุ่มอำนวยการ	5	20.00
รวม	25	100.00
6. ประเภทตำแหน่ง		
ข้าราชการ	4	16.00
พนักงานราชการ	9	36.00
ลูกจ้างประจำ	2	8.00
พนักงานจ้างเหมา	6	24.00
พนักงานกระทรวง	4	16.00
รวม	25	100.00

จากตารางที่ 4.1 ซึ่งเป็นข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ได้แก่ เพศ อายุ อายุการทำงาน ระดับการศึกษา หน่วยงานที่ปฏิบัติ และ ประเภทตำแหน่ง พบว่า

- **เพศ** : เป็นเพศชายร้อยละ 8.00 และ เป็นเพศหญิงร้อยละ 92.00

-**อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม** : อายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.00 อายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.00 อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.00 และ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 โดยอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ 42.80 ปี

-**อายุการทำงานของบุคลากรสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ** : ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.00 โดยอายุการทำงานเฉลี่ยอยู่ที่ 3.30 ปี

-**การศึกษา** : ส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.00 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.00

-**หน่วยงานที่ปฏิบัติ** : มาจาก ศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ กลุ่มอำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 20.00

-**ประเภทตำแหน่ง** : พนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 36.00 พนักงานจ้างเหมา คิดเป็นร้อยละ 24.00 ข้าราชการ พนักงานกระทรวง คิดเป็นร้อยละ 16.00 และ ลูกจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตอนที่ 2 ประเมินผลโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

เป็นการประเมินผลโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 โดยใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product) การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา มาวิเคราะห์ และ สรุปผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ ซึ่งค่าสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ภาพรวม

รายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบริบท	3.45	0.95	ปานกลาง
ด้านปัจจัยนำเข้า	3.63	0.90	มาก
ด้านกระบวนการ	3.69	0.80	มาก
ด้านผลผลิต	3.11	1.10	ปานกลาง
รวม	3.47	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($X=3.47$ S.D.=0.94) และเมื่อแยกพิจารณาภาพรวมรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านบริบท อยู่ในระดับปานกลาง ($X=3.45$ S.D.=0.95) ค่าเฉลี่ยด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก($X=3.63$ S.D.=0.90) ค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($X=3.69$ S.D.=0.80) และ ค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ($X=3.11$ S.D.=1.10)

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านบริบท (Context)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด			
1.สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติมีบรรยากาศการทำงานที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนางานประจำของท่านให้ดีขึ้น	6 (24.0)	11 (44.0)	8 (32.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.92	0.74	มาก

กว่าเดิม								
2.กลุ่มงานของท่านให้การสนับสนุนในการอบรม R2R เอื้อให้ การจัดทำ การวิจัยสำเร็จได้มากขึ้น	4 (16.0)	10 (40.0)	8 (32.0)	3 (12.0)	0 (0.0)	3.60	0.89	มาก
3. เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญของการอบรม R2R และมีความเต็มใจในการทำงานแทน ท่าน ในระหว่างที่ท่านมาเข้ารับการอบรมฯ	1 (4.0)	12 (48.0)	4 (16.0)	8 (32.0)	0 (0.0)	3.24	0.95	ปานกลาง
4.การคัดเลือกประเด็นการทำงานในภารกิจที่ท่านรับผิดชอบมาเป็นหัวข้อการวิจัย R2R ครั้งนี้ท่านได้มีการขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน	2 (8.0)	13 (52.0)	2 (8.0)	8 (32.0)	0 (0.0)	3.36	1.02	ปานกลาง
5.การวิจัย R2R ช่วยให้การดำเนินงานของท่านดีขึ้นและลดภาวะเครียดจากการทำงาน	4 (16.0)	10 (40.0)	4 (16.0)	7 (28.0)	0 (0.0)	3.44	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านบริบท (Context) (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด			
6. กลุ่มงานของท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน เอื้อให้ การคิด ประเด็นการพัฒนางานประจำทำได้มากขึ้น	1 (4.0)	12 (48.0)	2 (8.0)	10 (40.0)	0 (0.0)	3.16	1.01	ปานกลาง
รวม	25					3.45	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย(Routine to Research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ในด้านบริบทโดยภาพรวมแล้วบุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ค่า S.D. เท่ากับ 0.95 และเมื่อแยกพิจารณาคำถามย่อยรายข้อในด้านบริบทซึ่งกำหนดไว้จำนวน 6 ข้อ โดยเรียงประเด็น ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้

1.สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติมีบรรยากาศการทำงานที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนางานประจำของท่านให้ดีขึ้นกว่าเดิม ความเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 S.D. เท่ากับ 0.74

2.กลุ่มงานของท่านให้การสนับสนุนในการอบรม R2R เอื้อให้ การจัดทำ การวิจัยสำเร็จได้มากขึ้น ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 S.D. เท่ากับ 0.89

3.การวิจัย R2R ช่วยให้การทำงานของท่านดีขึ้นและลดภาวะเครียดจากการทำงานความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 S.D. เท่ากับ 1.02

4.การคัดเลือกประเด็นการทำงานในภารกิจที่ท่านรับผิดชอบมาเป็นหัวข้อการวิจัย R2R ครั้งนี้ ท่านได้มีการขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน และ หัวหน้างาน ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 S.D. เท่ากับ 1.02

5.เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญของการอบรม R2R และมีความเต็มใจในการทำงานแทนท่าน ในระหว่างที่ท่านมาเข้ารับการอบรมฯ ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 S.D. เท่ากับ 0.95

6.กลุ่มงานของท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงานเอื้อให้ การคิดประเด็นการพัฒนางานประจำทำได้มากขึ้นมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 S.D. เท่ากับ 1.01

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
7. ผู้จัดการอบรม R2R มีการสนับสนุนอุปกรณ์ (เช่น Notebook กระดาษคลิปชาร์ท) อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรมอย่างเพียงพอ	1 (4.0)	8 (32.0)	4 (16.0)	5 (20.0)	7 (28.0)	2.64	1.29	ปาน กลาง
8. การจัดให้ไปเข้าร่วมประชุมเวทีวิชาการต่างๆเป็นการกระตุ้นให้ท่านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัย R2R	7 (28.0)	10 (40.0)	6 (24.0)	2 (8.0)	0 (0.0)	3.88	0.91	มาก
9.การกำหนดเวทีตลาดนัดวิชาการในครั้งสุดท้ายของการอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรม มานำเสนอผลงานที่ได้จากการอบรม และเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ของกรมอนามัยมาเยี่ยม ชม และให้ข้อเสนอแนะ เป็นการกระตุ้นให้ทำผลงานได้ดีขึ้น	5 (20.0)	14 (56.0)	6 (24.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.96	0.66	มาก
10.การกำหนดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาประกบผู้เข้ารับการอบรมในการทำผลงานที่วิทยากรมอบหมายในแต่ละครั้ง ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความมั่นใจและไม่กังวล	7 (28.0)	13 (52.0)	5 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.08	0.69	มาก
11. เนื้อหาวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย	6	5	12	2	0	3.60	0.94	มาก

แบบ R2R ที่ท่านได้รับจากวิทยากร เพียงพอที่ท่านจะนำมาใช้ในการพัฒนา งานวิจัยของท่าน	(24.0)	(20.0)	(48.0)	(8.0)	(0.0)			
รวม	25					3.63	0.90	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย(Routine to Research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561ในด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมแล้วบุคลากรของสถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติมีความเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ค่า S.D. เท่ากับ 0.90 และเมื่อแยกพิจารณาคำถามย่อยรายข้อในด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งกำหนดไว้จำนวน 5 ข้อ สามารถเรียงลำดับความเห็นจากระดับความเห็นมากที่สุดไปสู่ความเห็นน้อยที่สุดได้ดังนี้

1.การกำหนดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาประกับผู้เข้ารับการอบรมในการทำผลงานที่วิทยากรมอบหมายในแต่ละครั้ง ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความมั่นใจและไม่กังวล ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 S.D. เท่ากับ 0.69

2.การกำหนดเวทีตลาดนัดวิชาการในครั้งสุดท้ายของการอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรม มานำเสนอผลงานที่ได้จากการอบรม และเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ของกรมอนามัยมาเยี่ยมชมและให้ข้อเสนอแนะ เป็นการกระตุ้นให้ทำผลงานได้ดีขึ้น ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 S.D. เท่ากับ 0.66

3.การจัดให้ไปเข้าร่วมประชุมเวทีวิชาการต่างๆเป็นการกระตุ้นให้ท่านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัย R2R ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 S.D. เท่ากับ 0.91

4.เนื้อหาวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย แบบ R2R ที่ท่านได้รับจากวิทยากรเพียงพอที่ท่านจะนำมาใช้ในการพัฒนางานวิจัยของท่าน ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 S.D. เท่ากับ 0.94

5.ผู้จัดการอบรม R2R มีการสนับสนุนอุปกรณ์ (เช่น Notebook กระดาษคลิปชาร์ท) อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรมอย่างเพียงพอ ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 S.D. เท่ากับ 1.29

ตารางที่ 4.5 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการด้านกระบวนการ (Process)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
12.การกำหนดกระบวนการอบรมโดยการบรรยาย และฝึกปฏิบัติ โดยกำหนดให้ผู้เข้าอบรมต้องมีผลงานวิจัยส่งผู้จัดการอบรมมีความเหมาะสม	3 (12.0)	14 (56.0)	8 (32.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.80	0.63	มาก
13. การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย 1 คน/1เรื่อง มีความเหมาะสม	2 (8.0)	5 (20.0)	7 (28.0)	3 (12.0)	8 (32.0)	2.60	1.33	ปาน กลาง
14. การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย เป็นแบบกลุ่มๆละ 3-4 คน มีความเหมาะสม	4 (16.0)	14 (56.0)	6 (24.0)	1 (4.0)	0 (0.0)	3.84	0.73	มาก
15. การกำหนดให้มีทีมวิทยากรผู้ช่วย มาเป็นที่ปรึกษาในขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้เข้าใจการทำวิจัยเพิ่มขึ้น	5 (20.0)	16 (64.0)	3 (12.0)	1 (4.0)	0 (0.0)	4.00	0.69	มาก
16. การกำหนดให้มีกลุ่มไลน์ของผู้เข้ารับการอบรมทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรม ผู้จัดการประชุม และวิทยากรเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม อย่างมาก	6 (24.0)	13 (52.0)	5 (20.0)	1 (4.0)	0 (0.0)	3.96	0.77	มาก
17. การบรรยายของวิทยากรที่ใช้ภาษาง่ายๆ ไม่มีศัพท์วิชาการเยอะ และมีการนำตัวอย่างหน่วยงานที่ทำงานวิจัย R2R ที่ประสบความสำเร็จมาให้ผู้เข้าอบรมได้รับทราบ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำวิจัยฯ	4 (16.0)	11 (44.0)	10 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.76	0.71	มาก

ตารางที่ 4.5 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการด้านกระบวนการ (Process) (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
18.การบรรยายของวิทยากร มีการแบ่งหัวข้อการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเป็นครั้งๆไปและมอบหมายให้ไปทำผลงานมานำเสนอในการอบรมครั้งต่อไป	4 (16.0)	14 (56.0)	6 (24.0)	1 (4.0)	0 (0.0)	3.84	0.73	มาก

และมีการให้ข้อเสนอแนะแก้ไข ทำให้ผู้ เข้ารับการอบรม เข้าใจ กระบวนการวิจัย เพิ่มขึ้น								
รวม	25					3.69	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย(Routine to Research) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ในด้านกระบวนการ โดยภาพรวมแล้วบุคลากรของสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ มีความเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ค่า S.D. เท่ากับ 0.80 และเมื่อแยกพิจารณาคำถามย่อยรายข้อในด้านกระบวนการซึ่งกำหนดไว้จำนวน 7 ข้อ สามารถเรียงลำดับความเห็นจากระดับความเห็นมากที่สุดไปสู่ความเห็นน้อยที่สุดได้ดังนี้

1.การกำหนดให้มีทีมวิทยากรผู้ช่วย มาเป็นที่ปรึกษาในขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้เข้าใจการทำวิจัยเพิ่มขึ้น ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.69

2.การกำหนดให้มีกลุ่มไลน์ของผู้เข้ารับการอบรมทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรม ผู้จัดการประชุม และวิทยากรเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม อย่างมาก ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 S.D. เท่ากับ 0.77

3.การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย เป็นแบบกลุ่มๆละ 3-4 คน มีความเหมาะสม ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 S.D. เท่ากับ 0.73

4.การบรรยายของวิทยากร มีการแบ่งหัวข้อการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเป็นครั้งๆไป และมอบหมายให้ไปทำผลงานมานำเสนอในการอบรมครั้งต่อไปและมีการให้ข้อเสนอแนะแก้ไข ทำให้ผู้เข้ารับการอบรม เข้าใจ กระบวนการวิจัยเพิ่มขึ้น ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 S.D. เท่ากับ 0.73

5.การกำหนดกระบวนการอบรมโดยการบรรยาย และฝึกปฏิบัติ โดยกำหนดให้ผู้เข้าอบรมต้องมีผลงานวิจัยส่งผู้จัดการอบรมมีความเหมาะสม ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 S.D. เท่ากับ 0.63

6.การบรรยายของวิทยากรที่ใช้ภาษาง่ายๆไม่มีศัพท์วิชาการเยอะ และมีการนำตัวอย่างหน่วยงานที่ทำงานวิจัย R2R ที่ประสบความสำเร็จมาให้ผู้เข้าอบรมได้รับทราบ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำวิจัยฯ ความเห็นอยู่ในระดับมากโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 S.D. เท่ากับ 0.71

7.การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย 1 คน/1เรื่อง มีความเหมาะสม ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 S.D. เท่ากับ 1.33

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำแนกตามรายการ ด้านผลผลิต (Product)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
19.ท่านมีการไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการวิจัย R2R หลังจากจบการ	3 (12.0)	5 (20.0)	7 (28.0)	9 (36.0)	1 (4.0)	3.00	1.10	ปาน กลาง

ฝึกอบรม								
20.ท่านสามารถค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้มาแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ	4 (16.0)	7 (28.0)	5 (20.0)	9 (36.0)	0 (0.0)	3.24	1.11	ปานกลาง
21.ท่านมีการกำหนดประเด็นหัวข้อ R2R เพิ่มเติมหลังจบการฝึกอบรม เสนอหัวหน้างานเพื่อทำการศึกษาศึกษา	3 (12.0)	5 (20.0)	6 (24.0)	10 (40.0)	1 (4.0)	2.96	1.11	ปานกลาง
22.ท่านนำผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้แก้ปัญหาในงานที่ท่านรับผิดชอบ	4 (16.0)	7 (28.0)	5 (20.0)	9 (36.0)	0 (0.0)	3.24	1.11	ปานกลาง
รวม	25					3.11	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย(Routine to Research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ในด้านผลผลิต โดยภาพรวมแล้วบุคลากรของสถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ค่า S.D. เท่ากับ 1.10 และเมื่อแยกพิจารณาคำถามย่อยรายข้อในด้านผลผลิตซึ่งกำหนดไว้จำนวน 4 ข้อ สามารถเรียงลำดับความเห็นจากระดับความเห็นมากที่สุดไปสู่ความเห็นน้อยที่สุดได้ดังนี้

- 1.ท่านสามารถค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้มาแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 S.D. เท่ากับ 1.11
- 2.ท่านนำผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้แก้ปัญหาในงานที่ท่านรับผิดชอบ ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 S.D. เท่ากับ 1.11
- 3.ท่านมีการไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิจัย R2R หลังจากจบการฝึกอบรม ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 S.D. เท่ากับ 1.10
- 4.ท่านมีการกำหนดประเด็นหัวข้อ R2R เพิ่มเติมหลังจบการฝึกอบรม เสนอ หัวหน้างานเพื่อทำการศึกษาศึกษา ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 S.D. เท่ากับ 1.11

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดใน 4 ประเด็นที่ผู้ทำการศึกษาได้กำหนดไว้ในแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเห็นดังนี้

1.ประโยชน์ของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) ที่มีต่อบุคลากรและองค์กร ประกอบด้วย

- 1.1 ทำให้ค้นหาปัญหาเป็น และ มีเครื่องมือมาจัดการในการแก้ปัญหา
- 1.2 ได้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น
- 1.3 ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
- 1.4 ทำให้หน่วยงานมีคนเก่งมากขึ้น และสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงาน
- 1.5 ผู้ปฏิบัติงานมองเห็นปัญหาในการทำงานของตนและคิดหาแนวทางแก้ไขพัฒนางาน
- 1.6 เกิดความภาคภูมิใจ เมื่อทำสำเร็จ

2. ปัญหาอุปสรรคที่จะทำให้การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) ไม่มีการดำเนินการต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- 2.1 ขาดผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้ในการทำวิจัย R2R มาให้คำปรึกษา
- 2.2 ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี
- 2.3 การทำวิจัยคนเดียวทำให้ความคิดมีด้านเดียว
- 2.4 เบียดเบียนเวลาทำงานของเพื่อนร่วมงาน
- 2.5 บุคลากรไม่เปิดใจคิดว่าทำไม่ได้ ไม่ค้นคว้าหาข้อมูล
- 2.6 ไม่มีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตให้ค้นคว้าข้อมูล
- 2.7 ระยะเวลาการอบรม 3 เดือนสั้นไป ควรประมาณ 6 เดือน

3. ความต้องการรับการสนับสนุนด้านการจัดการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ประกอบด้วย

- 3.1 ความรู้ในการใช้เครื่องมือการวิจัย
- 3.2 การแปลผลข้อมูลการวิจัย
- 3.3 การนำเสนอผลงานวิจัย
- 3.4 กำลังใจในการทำวิจัย
- 3.5 ที่ปรึกษาในการทำวิจัย
- 3.6 อุปกรณ์เครื่องมือในการนำเสนอผลงาน
- 3.7 เทคนิคการเก็บข้อมูล
- 3.8 กระบวนการทำ R2R ที่เป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่ายๆ
- 3.9 อบรมพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน

4. ภาพที่อยากเห็นเกี่ยว การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วย

- 4.1 การวิจัยระบบงานของบุคลากร
- 4.2 การวิจัยทัศนคติของบุคลากรต่อหน้าที่ตนเอง
- 4.3 อยากให้บุคลากรทุกคนได้เรียนรู้ R2R เพราะว่า ปัญหางานแต่ละมีความแตกต่างกัน
- 4.4 มีผลงานนำเสนอในเวทีประชุมวิชาการกรมอนามัยและกระทรวงสาธารณสุขสม่ำเสมอ
- 4.5 มีกระบวนการขั้นตอนเป็นแนวทางเดียวกัน
- 4.6 มีการผลักดันผู้ที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม ให้มีโอกาสดำเนินการอบรม
- 4.7 ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิชาการกับครูพี่เลี้ยง
- 4.8 มีการส่งใบงานหลังจบการอบรมทุกครั้ง เป็นการประเมินความก้าวหน้าการอบรม
- 4.9 ให้มีการทำงานวิจัยทุกปี ให้นักวิชาการเป็นพี่เลี้ยงประกบกับคุณครูให้คำปรึกษาด้าน

วิชาการและการแปรผลทางด้าน สถิติ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ประกอบด้วย

1. แนวคำถามข้อที่ 1: ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 นำผลงาน R2R ที่ได้จากการอบรมฯ ไปใช้ดำเนินการในงานที่รับผิดชอบหรือไม่ได้แก่เรื่องอะไรบ้าง (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ) ถ้านำไปดำเนินการได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ใน งานวิจัย R2R หรือไม่ ประเด็นสำคัญดังนี้

- บุคลากรของกลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 จำนวน 20 คน มีผลงานวิจัยที่ได้จากการอบรม จำนวน 13 เรื่อง โดยมีผลของการนำผลงาน R2R มาใช้ในการปฏิบัติงานแยกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : นำผลงานวิจัย R2R มาใช้ในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดจำนวน 8 เรื่องประกอบด้วย

1. ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษะในเด็กปฐมวัย : ยังมีการนำรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษะในเด็กปฐมวัยใช้สอนเด็ก ทั้ง 2 แห่ง (ศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือและศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง)

2. ศึกษาผลการจัดชุดแพคเกจความรู้อาหารและโภชนาการเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและทุพโภชนาการ : ยังมีการจัดชุดแพคเกจความรู้อาหารและโภชนาการเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและทุพโภชนาการตามที่ได้ศึกษาและมีการเก็บข้อมูลศึกษาเพิ่มเติม

3. ศึกษาทัศนคติของครูผู้ดูแลเด็กต่อกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยกับน้ำสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 3 เดือน – 3 ปี) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ : ยังจัดกิจกรรมนี้อยู่และผู้รับผิดชอบงานเตรียมศึกษาต่อยอดจากเดิมที่ทำการศึกษา

4. ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ : ยังมีการใช้ชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ มาสอนเด็กอย่างต่อเนื่อง

5. ศึกษาการใช้สัญลักษณ์รูปภาพในการสื่อสารกับเด็ก : ยังมีการดำเนินกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องกับ เด็กที่อยู่ในศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ

6. การส่งเสริมทักษะด้าน การพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 3 เดือน ถึง 1ปี

7. การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 1ปี – 2 ปี

8. การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 2 – 3 ปี

โดยกิจกรรมที่ 6 – 8 ทางศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลางจะมีการดำเนินการต่อยอดกิจกรรมโดยฝึกให้เด็กอายุ 2- 3 ปี เล่นนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบในการเล่นนิทาน

กลุ่มที่ 2 : ไม่ได้นำผลงานวิจัย R2R มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วย

1. ศึกษารูปแบบวิธีที่มีผลให้เด็กกลุ่ม 3 ศูนย์เด็กเล็กวัดลกลไทยเหนือ เข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง : เป็นการศึกษาที่ได้รับรางวัล การนำเสนอเวที Like Talk Award ของกรมอนามัยแต่ไม่ได้นำกิจกรรมนี้มาใช้ในศูนย์เด็กเล็กวัดลกลไทยเหนืออย่างต่อเนื่อง สาเหตุเกิดจากผู้รับผิดชอบกิจกรรมนี้ได้ลาออกจากงานจึงไม่มีใครดำเนินการต่อ

2. ศึกษาการแก้ไขปัญหาการสับเปลี่ยนเสื้อผ้าของเด็กศูนย์วัดลกลไทยเหนือ : ไม่ได้นำรูปแบบที่ทำการศึกษามาใช้ในการทำงานในปัจจุบันเนื่องจากปัญหาการสับเปลี่ยนเสื้อผ้าน้อยลงคุณครูมีการงานเพิ่มขึ้นจึงไม่ได้ทำกิจกรรมนี้

3. ศึกษาผลการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ : เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมในรูปแบบเดิมและปัจจุบันสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ใหม่ กิจกรรมเดิมจึงไม่ได้นำมาใช้

4. ศึกษากระบวนการให้บริการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่ : ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อ

5. ศึกษาความรู้ ทักษะความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมโรคมือเท้าปากในศูนย์เด็กเล็กวัดลกลไทยเหนือ : เป็นการศึกษาทัศนคติความคิดเห็นเท่านั้นจึงไม่ได้ดำเนินการต่อ

- บุคลากรของกลุ่มอำนวยการเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2561 จำนวน 5 คน มีผลงานวิจัยที่ได้จากการอบรมจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยืมเงินทดรองราชการก่อนและหลังนำแบบฟอร์ม Check list มาใช้ โดยกระบวนการยืมเงินทดรองราชการโดยใช้แบบฟอร์ม Check list นำมาใช้ในการเงินอยู่ในปัจจุบัน

2. แนวคำถามข้อที่ 2 : ให้เลือกผลงานวิจัย R2R ที่บุคลากรของท่านดำเนินการจำนวน 2- 3 เรื่อง ที่คิดว่าจะนำมาดำเนินงานแล้วทำให้การทำงานดีขึ้น โดยให้ระบุว่าทำให้งานดีขึ้นได้อย่างไร (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ)

2.1 ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษะในเด็กปฐมวัย

การนำรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษะในเด็กปฐมวัยมาดำเนินการในการอบรมการป้องกันอักษะทำปีละ 1 ครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือ เด็กสามารถเรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอักษะได้ เช่น ถังดับเพลิง รถพยาบาล รถดับเพลิง ป้ายสัญลักษณ์จุดรวมพล พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมีการนำกระบวนการดังกล่าวไปสอนเด็กที่บ้านและมั่นใจว่าเด็กสามารถเอาตัวรอดได้เมื่อเกิดอักษะ

2.2 ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

การจัดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ยังมีการดำเนินกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องโดยครูที่เลี้ยงจะทำการ

สอนการออกเสียงภาษาอังกฤษประโยคง่ายให้กับเด็ก และ จะมีครูสอนภาษาอังกฤษจากภายนอกมาสอนเด็กเดือนละ 4 ครั้งๆละ 1 ชั่วโมง ผลลัพธ์ที่ได้ เด็กกล้าแสดงออก สามารถตอบโต้ภาษาอังกฤษประโยคสั้นๆ ได้ ครูที่เลี้ยงมีความมั่นใจในการสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็กและจากการดำเนินงานกิจกรรมนี้ส่งผลให้ศูนย์เด็กเล็กของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่หน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงานกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยืมเงินทอรองราชการก่อนและหลังนำแบบฟอร์ม

Check list มาใช้

เจ้าหน้าที่งานการเงินของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติได้นำแบบฟอร์ม Check list การยืมเงินทอรองราชการมาใช้ในการปฏิบัติงาน ผลลัพธ์และผลกระทบที่ได้พบว่า

ผลลัพธ์ที่ได้ประกอบด้วย

1.ระยะเวลาการขออนุมัติเบิกจ่ายเงินงบประมาณลดลงจาก 5-14 วัน เหลือ 5-7 วัน ทำให้เบิกจ่ายเงินได้รวดเร็วขึ้น

2.การเบิกจ่ายเงินถูกต้อง ครบถ้วน และทันตามกำหนดเวลา

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ สามารถลดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการเบิกจ่ายเงินส่งผลให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด

3. แนวคำถามข้อที่ 3 : วิธีการ/เทคนิคการอบรม R2R ที่สำคัญคืออะไรที่จะส่งผลให้โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 บรรลุตามวัตถุประสงค์

3.1 การให้การสนับสนุนแก่ผู้ทำวิจัย R2R ในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดให้มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาด้านสถิติให้กับผู้ทำการวิจัยทำให้ผู้ทำการวิจัยไม่เกิดความท้อแท้ในการทำงาน

3.2 การติดตามงานเป็นระยะๆเป็นการกระตุ้นผู้ทำวิจัยให้ทำงานได้ตามแผนที่กำหนด

3.3 การจัดตลาดนัดวิชาการมีเวทีให้ผู้ทำงานวิจัยไปนำเสนอผลงานเป็นข้อดีที่ทำให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้งานวิจัย R2R ของคนอื่นเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิจัยให้กับบุคลากรคนอื่นๆ

3.4 การบรรยายความรู้ทางการทำวิจัยที่ไม่ใช่ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไป

3.5 การมอบหมายการบ้านให้ผู้เข้าอบรมไปดำเนินการและให้นำมาเสนอในชั้นเรียน

4. แนวคำถามข้อที่ 4 : ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมฯ

4.1 ปัญหา ได้แก่

- การกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย ให้ดำเนินการ 1 เรื่อง ต่อผู้ทำวิจัย 2 คน และมีหัวข้อการวิจัยมากเกินไป ส่งผลให้ผู้ทำวิจัยเกิดความเครียดในการทำงาน

- ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยยังขาดการสร้างการสร้างความเข้าใจแรงจูงใจและชี้ให้เห็นความสำคัญของการทำ วิจัย R2R ซึ่งเปรียบเหมือนการติดกระดุมเสื่อเม็ดแรกถ้าเม็ดแรกติดตรงเม็ดต่อไปก็ติดตรงถ้าเม็ดแรกติดไม่ตรงเม็ดต่อไปก็ติดไม่ตรง

- ระยะเวลาในการจัดการอบรมจำนวน 3 เดือนน้อยไปที่จะทำให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์

- บุคลากรบางคนยังขาดความรู้พื้นฐานด้านการทำวิจัยทำให้กลัวงานวิจัยไม่อยากทำงานวิจัย

- ขาดการเผยแพร่ผลงาน R2R ที่จัดทำขึ้นให้กับหน่วยงานอื่นนำไปต่อยอดดำเนินการ
- การกำหนดจำนวนเรื่องของ R2R จำนวนหลายเรื่องเหมือนเป็นการบังคับบุคลากรให้ทำมากเกินไป
- ผลงาน R2R ที่บุคลากรได้ทำการศึกษาขึ้นมาไม่ได้มีการส่งเสริมให้ทำแบบต่อเนื่องส่งผลให้กิจกรรมนั้นๆจะสูญหายไป
- บุคลากรบางกลุ่มยังมีทัศนคติว่าการทำ R2R เป็นการเพิ่มภาระงานให้มากขึ้นกว่าเดิม

4.2 ข้อเสนอแนะ ได้แก่

- ควรกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย ให้ดำเนินการ 1 เรื่อง ต่อผู้ทำวิจัย 4-5 คน เพื่อที่ผู้ทำวิจัยจะได้แบ่งงานกันทำและมีการเรียนรู้ร่วมกัน
- ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยควรมีการสร้าง ความเข้าใจแรงจูงใจและชี้ให้เห็นความสำคัญของการทำ วิจัย R2R
- กำหนดระยะเวลาในการจัดการอบรมจำนวน 6 เดือนเพื่อจะได้มีเวลาในการเก็บข้อมูล
- จัดทีมพี่เลี้ยงประกบให้ข้อเสนอแนะให้กับกลุ่มทำวิจัยที่ไม่มีพื้นฐานการทำวิจัยเป็นกรณีพิเศษ
- คณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติควรเผยแพร่ผลงาน R2R ที่จัดทำขึ้นให้กับหน่วยงานอื่นนำไปต่อยอดดำเนินการ
- กำหนดแนวคิดการทำ R2R ให้คนทำต้องมีความสุขในการทำไม่ใช่โดนบังคับให้ทำ
- กลุ่มงานควรคัดเลือกผลงานวิจัย R2R ที่จัดทำขึ้นโดยให้บุคลากรในกลุ่มมีส่วนร่วมมาดำเนินการเป็นกิจกรรมประจำของหน่วยงาน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP model) ประเมินสถานะแวดล้อม (context evaluation) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) ประเมินกระบวนการ (process evaluation) และประเมินผลผลิต (product evaluation) ผู้ทำการศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวม แบบสอบถามจากบุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติที่เข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561และ เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯได้แก่ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สถิติสถานพัฒนาอนามัยเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ จำนวน 5 คน แล้วนำไปทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของคำถามปลายเปิดและ การสนทนากลุ่ม (Focus

group) ใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการศึกษาด้วยการพรรณนาโดยมีสรุปผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถสรุปปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลได้ดังนี้

เพศ เป็นเพศชายร้อยละ 8.00 และ เป็นเพศหญิงร้อยละ 92.00 **อายุเฉลี่ย**ของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ที่ 42.80 ปี **การศึกษา**ส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.00 **อายุราชการ** ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.00 **หน่วยงาน** ที่ปฏิบัติส่วนใหญ่มาจาก ศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ และ ศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.00 **ประเภทตำแหน่ง** ส่วนใหญ่เป็นพนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาเป็น พนักงานจ้างเหมา คิดเป็นร้อยละ 24.00 ข้าราชการ พนักงานกระทรวง คิดเป็นร้อยละ 16.00 และลำดับสุดท้าย ลูกจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 8.00

2. ประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561แบ่งเป็นภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต สรุปได้ดังนี้

2.1 การประเมินโครงการฯ ภาพรวมของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อการดำเนินงานโครงการฯ ภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ค่า S.D. เท่ากับ 0.94

2.2 ประเมินโครงการฯ จำแนกตามรายการ ด้านบริบท

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ด้านบริบทโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ ด้านบริบทแล้ว พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ บรรยากาศการทำงานของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าของพัฒนางานประจำให้ดีขึ้นกว่าเดิม กลุ่มงานให้การสนับสนุนเอื้อให้การทำงานวิจัยสำเร็จได้มากขึ้น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางได้แก่ การวิจัย R2R ช่วยให้การดำเนินงานประจำดีขึ้นลดภาระเครียดจากการทำงาน เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญของการทำ R2R มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และช่วยในการการคิดประเด็นการวิจัย เอื้อให้การทำงานวิจัยสำเร็จได้มากขึ้น

2.3 ประเมินโครงการฯ จำแนกตามรายการ ด้านปัจจัยนำเข้า

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ ด้านปัจจัยนำเข้าแล้ว พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ การกำหนดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาประกบผู้เข้ารับการอบรมในการทำผลงานวิจัยส่งผลให้ผู้ทำวิจัยมีความมั่นใจไม่กังวลในการทำผลงาน การกำหนดให้มีเวทีตลาดนัดวิชาการในขั้นตอนสุดท้ายของการอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรม มานำเสนอผลงานต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นการกระตุ้นให้

ผู้เข้ารับการอบรมทำผลงานให้ดีขึ้น การส่งผลงานของผู้เข้ารับการอบรมเข้าร่วมประกวดในเวที ประชุมวิชาการต่างๆ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นความสำคัญของการทำ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การสนับสนุนอุปกรณ์ในการอบรมอย่างเพียงพอ

2.4 ประเมินโครงการฯ จำแนกตามรายการ ด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ ด้านกระบวนการแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การกำหนดให้มีทีมวิทยากรผู้ช่วยมาเป็นพี่ปรึกษาในขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้เข้าใจการทำวิจัยเพิ่มขึ้น การกำหนดให้มีการสื่อสารทางไลน์กลุ่มผู้ทำวิจัยกับทีมวิทยากรเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างมาก การกำหนดให้มีการทำผลงานแบบกลุ่มๆ ละ 3-4 คน มีความเหมาะสม การแบ่งหัวข้อการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเป็นครั้งๆ ไปและมอบหมายให้ไปทำผลงานมานำเสนอในการอบรมครั้งต่อไปทำให้เข้าใจกระบวนการวิจัยเพิ่มขึ้น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย 1 คน/1 เรื่อง

2.5 ประเมินโครงการฯ จำแนกตามรายการ ด้านผลผลิต

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ด้านผลผลิตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ ด้านผลผลิตแล้ว พบว่า ผู้เข้าอบรมสามารถค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ และ มีการนำผลงานวิจัยที่ได้จากการฝึกอบรมไปแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ

3. ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

จากคำถามปลายเปิดจำนวน 4 ประเด็นคำถาม ซึ่งประกอบด้วย การรับทราบถึงประโยชน์ของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากรและองค์กร , ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากร , ความต้องการรับการสนับสนุนด้านการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย จากสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติและ ภาพที่อยากเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ โดยมีประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย

3.1 ประโยชน์ของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากรและองค์กร

ประโยชน์ของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากรและองค์กร ประกอบด้วย บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ในด้านการทำวิจัยมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สามารถค้นหาปัญหาและคิดหาแนวทางแก้ไขพัฒนางานได้ บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถคิดงานวิจัยเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาของการทำงาน และ เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กร

3.2 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากร

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่มีต่อบุคลากร ประกอบด้วย ขาดคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าข้อมูล บุคลากรบางคนไม่เปิดใจคิดว่าทำไม่ได้ไม่ค้นคว้าหาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้ในการทำวิจัย R2R มาให้คำปรึกษา และ การทำวิจัยคนเดียวทำให้ความคิดในการทำวิจัยมีด้านเดียว

3.3 ความต้องการรับการสนับสนุนด้านการพัฒนางานประจำสัปดาห์ จากสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

ความต้องการรับการสนับสนุนด้านการพัฒนางานประจำสัปดาห์ จากสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วย ความรู้ในการใช้เครื่องมือการทำวิจัย เทคนิคการเก็บข้อมูล การแปลผลข้อมูลการวิจัย การนำเสนอผลงานวิจัย กระบวนการทำวิจัย R2R ที่เป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่าย ๆ ต้องการกำลังใจที่ปรึกษาในการทำวิจัย และ ให้มีการอบรมพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน

3.4 ภาพที่อยากเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานประจำสัปดาห์ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

ภาพที่อยากเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานประจำสัปดาห์ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วย ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับระบบงานของบุคลากร การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของบุคลากรต่อหน้าที่ของตนเอง บุคลากรของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติทุกคนควรได้เรียนรู้การทำวิจัยแบบ R2R ควรมีผลงานวิจัย R2R นำเสนอในเวทีประชุมวิชาการกรมอนามัยและกระทรวงสาธารณสุขอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิชาการกับครูพี่เลี้ยง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ

ภายหลังจากการอบรมโครงการฯ สิ้นสุดเป็นระยะเวลา 6 เดือน มีการติดตามการนำผลการวิจัย R2R ไปใช้ประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดย ดำเนินการกระบวนการ สนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้เข้าร่วม ได้แก่ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ รวมทั้งสิ้น จำนวน 5 คน โดยมีประเด็นสำคัญที่ได้จากการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) ดังนี้

1. แนวคำถามข้อที่ 1: ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนางานประจำสัปดาห์ (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 นำผลงาน R2R ที่ได้จากการอบรมฯ ไปใช้ดำเนินการในงานที่รับผิดชอบหรือไม่ได้แก่เรื่องอะไรบ้าง (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ) ถ้านำไปดำเนินการได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ใน งานวิจัย R2R หรือไม่

-กลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีผลงานวิจัย R2R จำนวน 13 เรื่อง โดยผลงานวิจัยที่นำไปใช้ในการดำเนินงานในงานที่รับผิดชอบและดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในงานวิจัย R2R มีจำนวน 8 เรื่อง และ ผลงานวิจัย R2R ที่ไม่ได้นำมาใช้ดำเนินการในงานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีจำนวน 5 เรื่อง

-กลุ่มอำนวยการมีการทำผลงานวิจัยจำนวน 1 เรื่อง และ มีการนำผลงานวิจัยดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินงานในงานที่รับผิดชอบและดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในงานวิจัย R2R

-สรุปผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการอบรมโครงการพัฒนางานประจำสัปดาห์ (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 14 เรื่อง มีการนำไปใช้ในการดำเนินงานในงานที่รับผิดชอบและดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในงานวิจัย R2R จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.29 และ ผลงานวิจัย R2R ที่ไม่ได้นำมาใช้ในการดำเนินงานในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 35.71

-เหตุผลที่ไม่ได้นำผลงานวิจัย R2R มาดำเนินการต่อ ได้แก่

- * ผู้รับผิดชอบการทำวิจัยลาออกจากงาน
- * ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรม

2. แนวคำถามข้อที่ 2 : ให้เลือกผลงานวิจัย R2R ที่บุคลากรของท่านดำเนินการจำนวน 2- 3 เรื่อง ที่คิดว่านำมาดำเนินงานแล้วทำให้การทำงานดีขึ้น โดยให้ระบุว่าทำให้งานดีขึ้นได้อย่างไร (มีชื่อผลงานวิจัย จำนวน 14 เรื่อง แจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ)

เป็นผลงานวิจัยของกลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวน 2 เรื่อง และ ของกลุ่มอำนวยการ 1 เรื่อง รวม 3 เรื่อง โดยมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานดังนี้

2.1 ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอัคคีภัยในเด็กปฐมวัย

ผลลัพธ์ที่ได้ : เด็กสามารถเรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยได้ เช่น ถังดับเพลิง รถพยาบาล รถดับเพลิง ป้ายสัญลักษณ์จุดรวมพล

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมและนำกระบวนการดังกล่าวไปสอนเด็กที่บ้านและมั่นใจว่าเด็กสามารถเอาตัวรอดได้เมื่อเกิดอัคคีภัย

2.2 ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สอง เด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติ

ผลลัพธ์ที่ได้ : เด็กกล้าแสดงออก สามารถตอบโต้ภาษาอังกฤษประโยคสั้นๆได้ ครูพี่เลี้ยง มีความมั่นใจในการสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : ศูนย์เด็กเล็กของสถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติเป็นสถานที่ให้ หน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงานกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยืมเงินทรองราชการก่อนและหลังนำแบบฟอร์ม Check list มาใช้

ผลลัพธ์ที่ได้ :

- ระยะเวลาการขออนุมัติเบิกจ่ายเงินงบประมาณลดลงจาก 5-14 วัน เหลือ 5-7 วัน ทำให้ เบิกจ่ายเงินได้รวดเร็วขึ้น

- การเบิกจ่ายเงินถูกต้อง ครบถ้วน และทันตามกำหนดเวลา

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : สถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติสามารถลดความเสี่ยงและ ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการเบิกจ่ายเงินส่งผลให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอเนกามัยกำหนด

3. แนวคำถามข้อที่ 3 : วิธีการ/เทคนิคการอบรม R2R ที่สำคัญคืออะไรที่จะส่งผลให้โครงการ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 บรรลุตามวัตถุประสงค์

3.1 การให้การสนับสนุนแก่ผู้ทำวิจัย R2R ในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดให้มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาด้านสถิติให้กับผู้ทำการวิจัยทำให้ผู้ทำการวิจัยไม่เกิดความท้อแท้ในการทำงาน

3.2 การติดตามงานเป็นระยะๆเป็นการกระตุ้นผู้ทำวิจัยให้ทำงานได้ตามแผนที่กำหนด

3.3 การจัดตลาดนัดวิชาการมีเวทีให้ผู้ทำงานวิจัยไปนำเสนอผลงานเป็นข้อดีที่ทำให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้งานวิจัย R2R ของคนอื่นเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิจัยให้กับบุคลากรคนอื่นๆ

3.4 การบรรยายความรู้ทางการทำวิจัยที่ไม่ใช่ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไป

3.5 การมอบหมายการบ้านให้ผู้เข้าอบรมไปดำเนินการและให้นำมานำเสนอในชั้นเรียน

4. แนวคำถามข้อที่ 4 : ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมฯ

4.1 ปัญหา

- การกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย ให้ดำเนินการ 1 เรื่อง ต่อผู้ทำวิจัย 2 คน และมีหัวข้อการวิจัยมากเกินไป ส่งผลให้ผู้ทำวิจัยเกิดความเครียดในการทำงาน

- ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยยังขาดการสร้าง ความเข้าใจแรงจูงใจและชี้ให้เห็นความสำคัญของการทำ วิจัย R2R

- ระยะเวลาในการจัดการอบรมจำนวน 3 เดือนน้อยไปที่จะทำให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์

- บุคลากรบางคนยังขาดความรู้พื้นฐานด้านการทำวิจัยทำให้กล้งงานวิจัยไม่ยอมทำงานวิจัย

- ขาดการเผยแพร่ผลงาน R2R ที่จัดทำขึ้นให้กับหน่วยงานอื่นนำไปต่อยอดดำเนินการ

- การกำหนดจำนวนเรื่องของ R2R จำนวนหลายเรื่องเหมือนเป็นการบังคับบุคลากรให้ทำมากเกินไป

- ผลงาน R2R ที่บุคลากรได้ทำการศึกษาขึ้นมาไม่ได้มีการส่งเสริมให้ทำแบบต่อเนื่องส่งผลให้กิจกรรมนั้นๆจะสูญหายไป

4.2 ข้อเสนอแนะ

- ควรกำหนดประเด็นหัวข้อการวิจัย ให้ดำเนินการ 1 เรื่อง ต่อผู้ทำวิจัย 4-5 คน เพื่อที่ผู้ทำวิจัยจะได้แบ่งงานกันทำและมีการเรียนรู้ร่วมกัน

- ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยควรมีการสร้าง ความเข้าใจแรงจูงใจและชี้ให้เห็นความสำคัญของการทำ วิจัย R2R

- กำหนดระยะเวลาในการจัดการอบรมจำนวน 6 เดือนเพื่อจะได้มีเวลาในการเก็บข้อมูล

- จัดทีมพี่เลี้ยงประกบให้ข้อเสนอแนะให้กับกลุ่มทำวิจัยที่ไม่มีพื้นฐานการทำวิจัยเป็นกรณีพิเศษ

- คณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติควรเผยแพร่ผลงาน R2R ที่จัดทำขึ้นให้กับหน่วยงานอื่นนำไปต่อยอดดำเนินการ

- กำหนดแนวคิดการทำ R2R ให้คนทำต้องมีความสุขในการทำไม่ใช่โดนบังคับให้ทำ

- กลุ่มงานควรคัดเลือกผลงานวิจัย R2R ที่จัดทำขึ้นโดยให้บุคลากรในกลุ่มมีส่วนร่วมมาดำเนินการเป็นกิจกรรมประจำของหน่วยงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่องการดำเนินงานโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 สามารถอภิปรายผลของการศึกษาได้ดังนี้

1.ผลวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามเชิงปริมาณที่สอบถามผู้เข้าอบรมฯ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการฯ ทั้ง 4 ด้านประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 เมื่อแยกพิจารณาข้อคำถามรายข้อจะพบว่าใน ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิตมีกิจกรรมบางกิจกรรมที่อยู่ในอันดับสุดท้ายถึงแม้จะมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่าคะแนน ก็จะโน้มเอียงมาที่ระดับน้อยซึ่งเป็นกิจกรรมที่สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติจะต้องนำมาพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

- ผู้จัดอบรม R2R มีการสนับสนุนอุปกรณ์ (เช่น Notebook กระดาษคลิปชาร์ท)อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรมอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 S.D. เท่ากับ 1.29 ซึ่งค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาที่ระดับน้อยแสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการอบรมยังไม่เพียงพอ

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย 1คน/1เรื่อง มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 S.D. เท่ากับ 1.33 ซึ่งค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาที่ระดับน้อยแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าอบรมไม่ประสงค์ที่จะทำผลงานวิจัยแบบเดียว

ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

- การกำหนดประเด็นหัวข้อ R2R เพิ่มเติมหลังจบการฝึกอบรม เสนอหัวหน้างานเพื่อทำการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 S.D. เท่ากับ 1.11 ซึ่งค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาที่ระดับน้อยแสดงให้เห็นว่าหลังการฝึกอบรมสิ้นสุดลงแล้วผู้เข้ารับการอบรมมีจำนวนน้อยที่จะไปดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดประเด็นการวิจัย เสนอต่อหัวหน้างานเพื่อทำการศึกษา

2.ผลวิจัยที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ

จากข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งได้แก่ ประธานคณะกรรมการพัฒนาวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) หัวหน้ากลุ่มศูนย์สาธิตสถานพัฒนาอนามัยเด็กปฐมวัย หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กสถานอนามัยเด็กกลาง หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กวัดลุมไทยเหินือ ที่มีต่อวิธีการ/เทคนิคการอบรม R2R การนำผลงานวิจัยมาใช้ดำเนินการต่อในภารกิจที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำผลงานวิจัย R2R มาใช้ในการดำเนินงาน โดยมีประเด็นสำคัญ ที่ได้ดังนี้

- 1.บุคลากรที่เข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 นำผลงานวิจัย R2R ไปใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในงานวิจัยจำนวน 9 เรื่อง จากผลงานวิจัยทั้งหมด จำนวน 14 เรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 64.29

- 2.ยังขาดการจัดการที่จะนำผลงานวิจัย R2R มาใช้ประโยชน์ซึ่งจะเห็นได้จากเมื่อบุคลากรที่เป็นเจ้าของผลงานวิจัยลาออกจากงานกิจกรรมที่ได้จากการวิจัย R2R เรื่องนี้ก็ไม่มีความนำไปใช้ในการต่อ

3.ผลลัพธ์ที่ได้จากการนำงานวิจัย R2R มาใช้ประโยชน์ ได้แก่ผู้รับบริการได้รับบริการที่ดีขึ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้น ทำให้หน่วยงานเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่น และ สามารถลดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดจากการทำงาน

4. วิธีการเทคนิคการอบรมที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถทำงานวิจัย R2R บรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย ระบบพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา , การมอบหมายงานให้ทำระหว่างการอบรม , การนำเสนอผลงานในชั้นเรียน , การกระตุ้นติดตามงานของผู้รับผิดชอบโครงการฯ และการจัดตลาดนัดเวทีนำเสนอผลงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาวิชาการของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) ควรเข้ามามีบทบาทในการวางแผนกรอบเนื้อหาทิศทางการส่งเสริมขับเคลื่อนหรือสร้างแรงจูงใจให้มีการดำเนินการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) ที่เนียนไปกับเนื้องาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน

2. คณะกรรมการพัฒนาวิชาการของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ (กพว.) ควรสร้างทีมพี่เลี้ยงที่ปรึกษาการวิจัยและจัดบุคลากรให้ร่วมกันทำงานวิจัยแต่ละเรื่องตามความเหมาะสมเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของบุคลากร และเพิ่มความสำเร็จในการทำวิจัยมากขึ้น

3. สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติควรจัดหาอุปกรณ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนแก่ผู้ทำวิจัย R2R ให้อย่างเพียงพอ

4. จัดตลาดนัดวิชาการของสถาบันฯทุกปี เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้จัดทำงานวิจัย

5. เมื่อได้ผลงานวิจัย R2R แล้วหน่วยงานควรจะมีแผนรองรับการขับเคลื่อนกิจกรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

6. กำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานต้องมีผลงานวิจัย R2R อย่างน้อยกลุ่มละ 1 เรื่อง/ปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้พัฒนางานประจำสู่งานวิจัยให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนางานของบุคลากร

2. ควรศึกษาถึงการนำเอาผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการอบรมนำไปปฏิบัติเพื่อเกิดนวัตกรรมใหม่หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรภายในองค์กร

3. ควรศึกษาโครงสร้างหลักสูตรการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- R2R คืออะไร. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561,
จาก www.phukieo.net/hospital/wp-content/uploads/2018/02/R2R.pdf
- โครงการสนับสนุนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับประเทศ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
ร่วมกับหน่วยพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
(2555). เคล็ดไม่ลับคุณอำนวย ฟันเฟืองขับเคลื่อน R2R เล่ม 2. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
จาก <http://www.r2rthailand.org>
- แผนงานพัฒนาเครือข่ายวิจัยในรูปแบบวิจัยจากงานประจำ(R2R) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).
(2552). เคล็ดไม่ลับ R2R บริบทโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป/ชุมชน. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
จาก <http://www.r2rthailand.org>
- โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552).
เคล็ดไม่ลับ R2R บริบทคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
จาก 164.115.27.97/digital/files/original/ac2ad2d7fa0ee967aaf9389e1f1ae171.pdf
- เชาว์ อินใย. (2555). การประเมินโครงการ. หน้า 407-415
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS.
หน้า 16-30
- รวีพร โรจนอาษา. (2559, พฤษภาคม-สิงหาคม). การประเมินผลโครงการงานประจำสู่งานวิจัยของ
บุคลากรโรงพยาบาลสะเตา. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 3(2).
สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/58033>
- กมลนันท์ บุญกล้า. (2559). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชลธิชา แผงบรรเทา. (2557). การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัด

- เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. ปริญญาพนธ์ ค.ม. (สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา).
 กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปนัดดา ไชยชมภู. ธนวัตี รุ้รอบ. (2555). การวิจัยประเมินผลโครงการพัฒนาต้นแบบอำเภอควบคุมโรค
 เข้มแข็งแบบยั่งยืนในพื้นที่สาธารณสุขเขต 14 ปี 2555. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561, จาก
http://ryssurvey.com/vichakarn/downloadq.php?f=ddc_201710121146111933_150_1001ca.pdf&fc=title%2057.pdf
- ชูศักดิ์ ธนทรัพย์สิริกุล. (2554). การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลมะขุนหวาน จังหวัดเชียงใหม่.
- ชนัดดา บุปผามาศ. (2557). การประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดนโรงเรียนในสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ปริญญาพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาพัฒนศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณภา ศรีพุทธสมบุรณ์. (2554). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมง
 จังหวัดประจักษ์ศิลปาคม พ.ศ. 2554. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
 จาก elib.fisheries.go.th/LIBCAB/DRAWERS/ABS/DATA0001/00001411.PDF
- พุทธชาติ ลิ้มละมัย. ณาตยา ขุนทอง. (2552, กันยายน-ธันวาคม). การประเมินผลโครงการพัฒนา
 คุณภาพบริการพยาบาล : Routine to Research กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยา
 ราช จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารกองพยาบาล. 36(3). สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
 จาก www.nursing.go.th/Journal/Journal36v3/journal36v30209.pdf
- ศรีสุดา วงศ์วิเศษกุล. , เนตรรัตน์ ตั้งภาคภูมิ. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). การประเมินผลโครงการ
 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุในชุมชน.
 วารสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. 19(2) สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561,
 จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Jolbcnm/article/view/24599/20930>

ภาคผนวก

แบบสอบถามงานวิจัย

การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

(Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

คำชี้แจง

- 1.แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ของกลุ่มบริหาร ยุทธศาสตร์
ที่จัดขึ้น ระหว่าง เดือน ธันวาคม 2560 – มีนาคม 2561 (จำนวน 6 ครั้ง ครั้งที่ 1 : 15 ธค.60 ครั้งที่ 2 : 20 ธค.60 ครั้งที่ 3 : 27 ธค.60 ครั้งที่ 4 : 16 กพ.61 ครั้งที่ 5 : 2 มค.61 ครั้งที่ 6 : 16 มีค.61)
- 2.แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการ จัดอบรมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research) สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561
- 3.รายละเอียดของแบบสอบถาม
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการอบรม
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน
- 4.ขอความกรุณาโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน
5. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อประกอบการวิจัยเท่านั้นผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับโดยไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างไร
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายสุทิน ปุณศรีภักดิ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

แบบสอบถามงานวิจัย

ประเมินผลการจัดอบรม พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research)

สถาบันพัฒนาอเนกมัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : กรุณาเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2.อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ อื่นๆ

4.อายุการทำงาน.....ปี

5.กลุ่มงาน

☐ ศูนย์เด็กสถานอนามัยเด็กกลาง

☐ ศูนย์เด็กเล็กวัลลภไทยเหนือ

☐ กลุ่มอำนวยการ

6.ประเภทตำแหน่ง

☐ ข้าราชการ

☐ พนักงานราชการ

☐ ลูกจ้างประจำ

☐ พนักงานจ้างเหมา

☐ อื่นๆ.....

ตอนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการอบรม

คำชี้แจง

ให้ท่านพิจารณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการอบรม โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 ใน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และ ด้านผลผลิตโดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

จากระดับความเห็น 5 ระดับ

คือ 5: มากที่สุด 4: มาก 3: ปานกลาง 2 : น้อย 1 : น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านบริบท (Context Evaluation: C)					
1.สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติมีบรรยากาศการทำงานที่กระตุ้นให้ท่านเกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของการที่จะพัฒนางานประจำของท่านให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
2.กลุ่มงานของท่านให้การสนับสนุนในการอบรม R2R เอื้อให้การจัดทำกรวิจัยสำเร็จได้มากขึ้น					
3. เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญของการอบรม R2R และมีความเต็มใจในการทำงานแทน ท่าน ในระหว่างที่ท่านมาเข้ารับการอบรมฯ					
4.การคัดเลือกประเด็นการทำงานในภารกิจที่ท่านรับผิดชอบมาเป็นหัวข้อการวิจัย R2R ครั้งนี้ท่านได้มีการขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน และ หัวหน้างาน					
5.การวิจัย R2R มาช่วยให้การทำงานของท่านดีขึ้นและลดภาวะเครียดจากการทำงาน					
6. กลุ่มงานของท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน เอื้อให้ การคิดหาประเด็นการพัฒนางานประจำทำได้มากขึ้น					
รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I)					
7.ผู้จัดการอบรม R2R มีการสนับสนุนอุปกรณ์(เช่น Notebook กระดาษคลิปชาร์ท) อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรมอย่างเพียงพอ					
8. การจัดให้ไปเข้าร่วมประชุมเวทีวิชาการต่างๆเป็นการกระตุ้นให้ท่านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัย R2R					
9.การกำหนดเวทีตลาดนัดวิชาการในครั้งสุดท้ายของการอบรม โดยให้ผู้เข้ารับการอบรม มานำเสนอผลงานที่ได้จากการอบรม และเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ของกรมอนามัยมาเยี่ยมชมและให้ข้อเสนอแนะ เป็นการกระตุ้นให้ทำผลงานได้ดีขึ้น					

10.การกำหนดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาประกบผู้เข้ารับการอบรมในการทำผลงานที่วิทยากรมอบหมายในแต่ละครั้ง ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความมั่นใจและ ไม่กังวล					
11. เนื้อหาวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย แบบ R2R ที่ท่านได้รับจากวิทยากรเพียงพอที่ท่านจะนำมาใช้ในการพัฒนางานวิจัยของท่าน					
ด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P)					
12.การกำหนดกระบวนการอบรมโดยการบรรยาย และฝึกปฏิบัติ โดยกำหนดให้ผู้เข้าอบรมต้องมีผลงานวิจัยส่งผู้จัดการอบรมมีความเหมาะสม					
13. การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย 1 คน/1เรื่อง มีความเหมาะสม					
14. การกำหนดให้ผู้เข้าอบรมทำผลงานวิจัย เป็นแบบกลุ่มๆละ 3-4 คน มีความเหมาะสม					
15. การกำหนดให้มีทีมวิทยากรผู้ช่วย มาเป็นที่ปรึกษาในขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้เข้าใจการทำวิจัยเพิ่มขึ้น					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านกระบวนการ (ต่อ) (Process Evaluation: P)					
16. การกำหนดให้มีกลุ่มไลน์ของผู้เข้ารับการอบรมทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรม ผู้จัดการประชุม และวิทยากร เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม อย่างมาก					
17. การบรรยายของวิทยากรที่ใช้ภาษาง่ายๆ ไม่มีศัพท์วิชาการเยเย และมีการนำตัวอย่างหน่วยงานที่ทำงานวิจัย R2R ที่ประสบความสำเร็จมาให้ผู้เข้าอบรมได้รับทราบ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำวิจัย					
18.การบรรยายของวิทยากร มีการแบ่งหัวข้อการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเป็นครั้งๆไปและมอบหมายให้ไปทำผลงานมานำเสนอในการอบรมครั้งต่อไปและมีการให้ข้อเสนอแนะแก้ไข					

ทำให้ผู้เข้ารับการอบรม เข้าใจ กระบวนการวิจัยเพิ่มขึ้น					
ด้านผลผลิต (Product Evaluation: P)					
19.ท่านมีการไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิจัย R2R หลังจากจบการฝึกอบรม					
20.ท่านสามารถค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้มาแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ					
21.ท่านมีการกำหนดประเด็นหัวข้อ R2R เพิ่มเติมหลังจบการฝึกอบรม เสนอ หัวหน้างานเพื่อทำการศึกษา					
22.ท่านนำผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการฝึก อบรมไปใช้แก้ปัญหาในงานที่ท่านรับผิดชอบ					

ตอนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

3.1 ท่านคิดว่า การวิจัย R2R มีประโยชน์ต่อตัวท่านและองค์กรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.2 ปัญหา/อุปสรรคที่ท่านคิดว่าจะทำให้ การวิจัย R2R ของสถาบันฯ ไม่ดำเนินการต่อคืออะไร

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านต้องการรับการสนับสนุนเกี่ยวกับ การวิจัย R2R ในด้านใด

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านอยากเห็น การวิจัย R2R ในสถาบันพัฒนานาอนามัยเด็กแห่งชาติเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างในการสนทนากลุ่ม (Focus group) เรื่อง การประเมินผลโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนานาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

1. ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ของสถาบันพัฒนา
อนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 นำผลงาน R2R ที่ได้จากการอบรมฯ ไปใช้ดำเนินการในงานที่รับผิดชอบ
หรือไม่ได้แก่เรื่องอะไรบ้าง (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14 เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ) ถ้านำไป
ดำเนินการได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ใน งานวิจัย R2R หรือไม่
2. ให้เลือกผลงานวิจัย R2R ที่บุคลากรของท่านดำเนินการจำนวน 2- 3 เรื่อง ที่คิดว่าจะนำมา
ดำเนินงานแล้วทำให้การทำงานได้ดีขึ้น โดยให้ระบุว่าทำให้งานดีขึ้นได้อย่างไร (มีชื่อผลงานวิจัยจำนวน 14
เรื่องแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบ)
3. วิธีการ/เทคนิคการอบรม R2R ที่สำคัญคืออะไรที่จะส่งผลให้โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research) สถาบันพัฒนานาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมฯ

ตารางรายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

ลำดับ	เรื่อง	เจ้าของผลงาน
1	ศึกษารูปแบบวิธีที่มีผลให้เด็กกลุ่ม 3 ศูนย์เด็กเล็ก วัลลภไทยเหนือ เข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง	-นางสาวสุธาสินี ชัยสุวรรณ -นางรัชนี พูนสุข
2	ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอักษิณัยใน เด็กปฐมวัย	- นางสาวมานิ เนกขัมม์
3	ผลการจัดชุดแพคเกจความรู้อาหารและโภชนาการเด็ก ปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและทุพ โภชนาการ	- นางสาวรัศมีแสง นาคอ่อน
4	ทัศนคติของครูผู้ดูแลเด็กต่อกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กับน้ำสำหรับเด็กปฐมวัย(อายุ 3 เดือน – 3 ปี) สถาบัน พัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	นางพรทิพย์ วรวิชัย
5	ศึกษาการแก้ไขปัญหาการสับเปลี่ยนเสื้อผ้าของเด็ก ศูนย์วัลลภไทยเหนือ	- นางสาวน้ำเพชร เกิดคล้าย - นางสาวศรัณญา เทศกระติก
6	ศึกษาการพัฒนาระบบการยืมเงินราชการ	- นางสาวนิภาภรณ์ ทองดี - นางสาวศิริประภา สายสวาท
7	ศึกษาผลการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่	- นางสาวชาณิภา เจริญรัตน์
8	การส่งเสริมทักษะด้าน การพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็ก อายุ 3 เดือน ถึง 1ปี	- นางเบญจวรรณ วงศ์ใหญ่ - นางสาวชล ศิริทวีภาส
9	การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็ก อายุ 1ปี – 2 ปี	- นางสุปัญญา กุลโสพล -นางจันทกานต์ ธงชัย

ตารางรายชื่อผลงานวิจัย R2R ที่ได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
(Routine to research :R2R) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 (ต่อ)

ลำดับ	เรื่อง	เจ้าของผลงาน
10	การส่งเสริมทักษะด้านการพูดโดยใช้หุ่นมือสำหรับเด็กอายุ 2 – 3 ปี	- นางวาสนา กองพุ่ม - นางโสภา คร่ำมา
11	ประสิทธิภาพของการจัดชุดกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ	นางอริยญา ทับน้อย
12	กระบวนการให้บริการสื่อการเรียนรู้ การสอนแบบใหม่	- นางสาวอนัญญา รักปัญญา - นางสาววิมล หมวกแสง
13	ศึกษาความรู้ ทักษะการคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมโรคมือเท้าปากในศูนย์เด็กเล็กวัดลลภไทยเหนือ	- นางสาวอัญชลี ชัดระมาน - นางสาวบุหงา แสนเมืองมูล
14	การใช้สัญลักษณ์รูปภาพในการสื่อสารกับเด็ก	-นางดาหวัน กลีบสมุทร